Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVI nr. 758 | vineri 5 iunie 1964 | 8 pagini 25 bani

PÎNĂ LA ULTIMA ORĂ DE CURS

Era în ultima oră de științe naturale, în cea din urmă zi de școală a clasei a XI-a. Ca de obicei, profesoara a intrat în clasă cu catalogul sub braț, imediat ce clopoțelul a anunțat începutul lecției. Și ora a început, cînd ușa clasei s-a deschis, iar în cadrul ei a apărut o elevă înălțuță, ținînd în mîini cîteva caiete.

— Ce este, Stanciu? Pentru ce ai întîrziat?

Eleva a murmurat ceva în legătură cu pregătirea banchetului de adio.

Profesoara însă a ținut să-i reamintească, cu glasul ei domol, că există datorii a căror încălcare nu poate fi de nimic scuzată.

Au trecut ani, dar și astăzi fosta elevă își aduce aminte de dojana primită în ultima zi de curs pentru că și-a permis să încalce o normă a disciplinei din școală. Și cînd se întîmplă să întîrzie undeva, parcă îi sună în urechi din nou mustrarea profesoarei.

Întîmplarea ne-au adus-o în minte zilele acestea ale sfîrșitului de an, care pentru cele mai multe cadre didactice înseamnă pînă în ultima oră de curs strădanii și eforturi pătrunse de aceeași exigență față de ele însele și față de elev ca și în timpul întregului an școlar. Și pe bună dreptate Programa de învățămînt prevede activități și obligații pentru profesori pînă în ultimele ceasuri de școală — atît în ce privește instrucția, cît și în ce privește educația. Unii își vor încreți fruntea a mirare: „Cum, doar eu am făcut și recapitularea finală, doar am ținut și ultima lecție prevăzută în programă! De ce să nu-i las puțin mai liberi pe elevi? Oricum peste cîteva zile iau vacanță — și atunci...“

Lucrurile nu stau tocmai așa. Și în ultimele zile de școală, și chiar în ultima oră de curs, mai avem ce să-i învățăm pe elevi. Să ne gîndim numai la datoria pe care o avem de a verifica dacă șirul lung al cunoștințelor predate lecție de lecție s-a sudat bine, dacă a căpătat — în urma recapitulării finale — unitatea cerută și dacă toate noțiunile s-au integrat la locul potrivit în ansamblul cunoștințelor și experienței acumulate de elevi în anii anteriori de școală. Să ne gîndim că, făcînd această verificare, vom mai găsi și goluri în pregătirea unor elevi, confuzii, cunoștințe eronate. De ce să nu folosim ceasurile pe care le mai avem pînă cînd clopoțelul decretează sfîrșitul anului școlar pentru a desăvîrși pregătirea elevilor?

Și încă o față a problemei. Aceea privind educația elevilor. După cît se știe, nu există pauză în munca educativă. Nici chiar vacanța nu trebuie și nu poate să însemne o asemenea pauză (și în timpul ei educatorul va fi permanent prezent alături de copii, în tabere, în excursii etc.). Cu atît mai mult acum, cît sîntem încă la școală. Unii vor zice: „Dar ce pot să mai fac? Am încheiat mediile și, știind asta, elevii se simt oarecum dezlegați de îndatoririle școlare“. Dacă se simt așa, înseamnă că tu, educator, ai socotit întotdeauna că nota este singurul argument pentru îndreptarea elevului, cînd de fapt acest argument trebuie să fie în primul rînd sfatul tău, atitudinea și comportarea ta, exemplul tău. Intri în clasă tîrziu, pentru că tot sîntem în ultima zi de școală? Vii nepregătit pentru lecție în zilele de încheiere a activității și cauți să improvizezi ceva? Dai semne că nu te mai interesează dacă sala de clasă e curată sau nu, dacă elevele mai poartă cordeluță, dacă nu cumva elevii au schimbat uniforma pe un costum de alt gen? Atunci, ia seama! Copiii vor învăța de la tine că disciplina, respectul față de colectiv și față de școală nu este o necesitate, ci o convenienței, o convenienței la care pot renunța atunci cînd le vine bine.

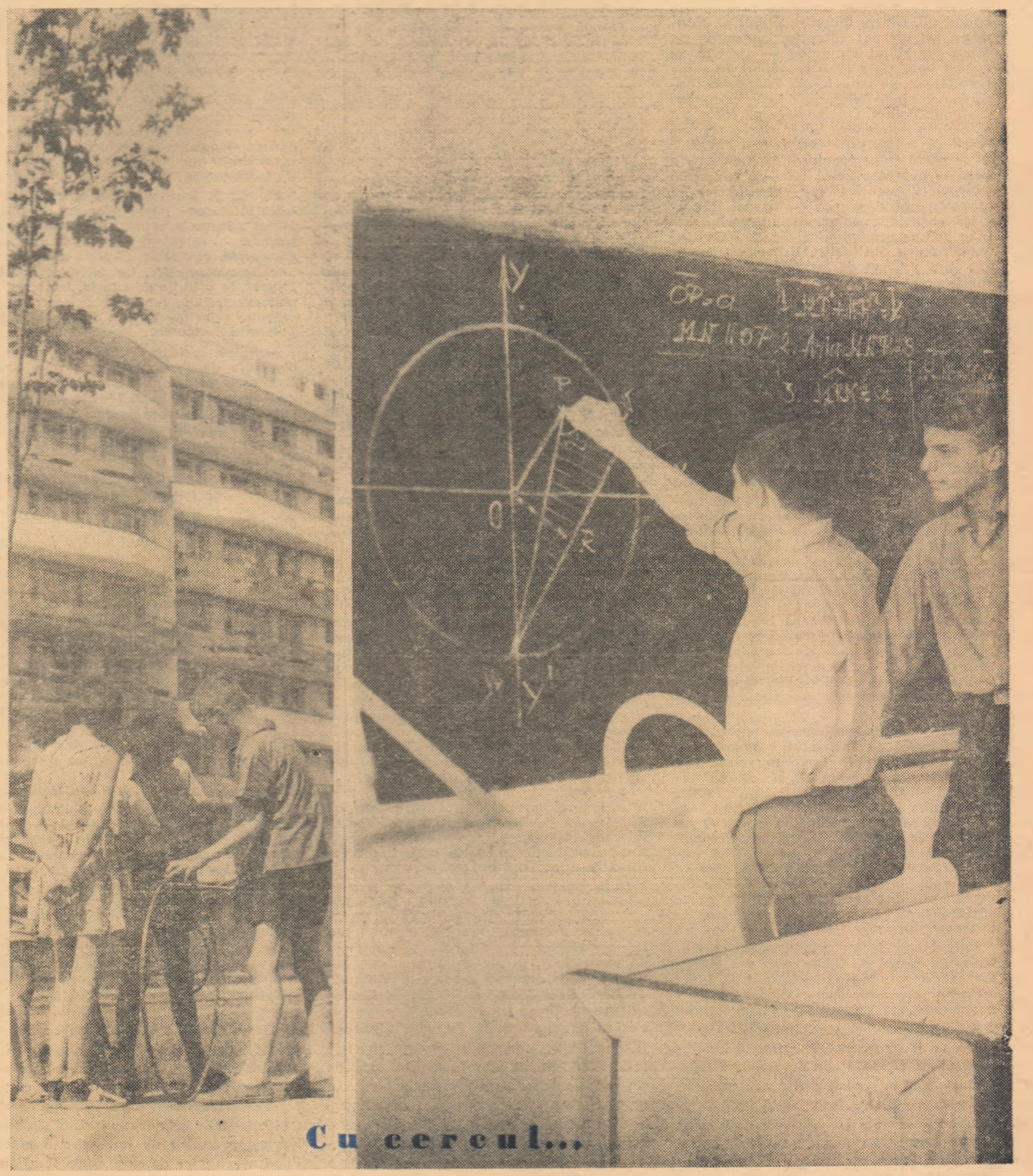

Cu cercul...

Am avut prilejul să întîlnim în perioada închiderii cursurilor la clasele I—IV și la clasa a XI-a unele cazuri în care cadrele didactice nu numai că au uitat de exigența față de elevi, dar și de aceea față de ele însele. Unele nici nu mai veneau la ore, lăsîndu-i pe elevi să facă ce vor în clasă. Dezordinea alimentată astfel s-a propagat apoi în pauză și la alți elevi, astfel încît ultimele zile de școală au fost zile de program neîndeplinit. Aceasta înseamnă, de fapt, o dezertare a profesorilor de la datoria lor.

Atragem atenția în mod deosebit asupra ultimei ore de curs la fiecare materie. Este ora în care, după un an de muncă, elevii se despart de cel ce i-a condus cu grijă părintească în lumea minunată a științei. Este ora în care copiii, cu toții, trăiesc mai limpede realitatea că au mai crescut cu un an.

Ultima oră de curs trebuie să se țină, firește, în aceeași atmosferă de seriozitate în care s-au desfășurat lecțiile în timpul anului școlar. Dar, în plus, profesorii au datoria să o facă mai frumoasă, să-i dea rezonanțe afective mai mari. Cu aceeași grijă trebuie să le vorbească școlarilor despre drumul pe care l-au străbătut într-un an de zile, ajutîndu-i să-și facă o reprezentare de ansamblu asupra a ceea ce au dobîndit în decursul lui și arătîndu-le ce vor studia în continuare în anul care vine și poate chiar și mai tîrziu. Și, pentru că urmează o despărțire de cîteva luni, elevii vor primi desigur, de la profesorul lor, și sfaturi pentru felul cum să-și organizeze vacanța, cum să-și petreacă timpul astfel încît să se și recreeze, dar să și cîștige ceva în pregătirea intelectuală, cum să se comporte chiar în condițiile în care nu sînt controlați. De bună seamă că profesorul va ura în încheiere elevilor lui o vacanță plăcută și reconfortantă, dorindu-le să se întoarcă în toamnă, la școală, veseli și sănătoși, dornici de muncă.

Așadar, pînă în ultima oră de curs, profesorul are sarcini de îndeplinit, are îndatoriri față de elevi. Nimic nu justifică slăbirea muncii instructive și educative în ultimele zile și ore de școală. Secțiile de învățămînt, directorii trebuie să asigure desfășurarea cu rigurozitate a programului zilnic, tratarea cu simț de răspundere a îndatoririlor pe care le au cadrele didactice pînă în ultima oră de curs. Organizațiile sindicale pot sprijini în această acțiune pe directori, intensificînd munca de educare a membrilor lor în spiritul unei discipline ferme, al conștiinciozității, astfel încît despre fiecare pedagog să se poată spune la sfîrșitul anului școlar că și-a îndeplinit cu prisosință datoria.

Eminescu profesor

Activitatea desfășurată de Eminescu în calitate de profesor este încă prea puțin cunoscută. Dintre biografi, singur G. Călinescu i-a acordat atenția cuvenită (în Viața lui Mihai Eminescu — apărută de curînd în ediția a IV-a revăzută). În urma cercetărilor pe care le-am întreprins, bazîndu-ne îndeosebi pe unele însemnări găsite într-unul din caietele păstrate la Biblioteca Academiei R.P.R. (ms. 2269), socotim că există suficiente indicii din care să se poată trage concluzia că Eminescu a avut — pentru vremea lui — o concepție pedagogică înaintată (ne referim aici nu la învățămîntul primar — în această privință concepția pedagogică a poetului este îndeobște cunoscută — ci la învățămîntul liceal), multe din ideile lui în acest domeniu fiind extrem de interesante și de actuale.

Poetul a funcționat, după cum se știe, ca profesor suplinitor la Institutul academic din Iași, înființat în 1866 ca școală particulară, avînd curs primar, gimnazial și liceal, de profesorii N. Culianu, I. Melik, Titu Maiorescu, Petre Poni, I. Ciurea, P. Paicu și D. Quinezu. În rîndurile corpului didactic se numărau și Grigore Cobălcescu, E. Caudella, A. D. Xenopol, St. Vîrgolici, A. Naum, Samson Bodnărăscu, V. Burlă, Gavril Muzicescu, P. Missir ș.a. Mulți din aceștia au fost nu numai dascăli cu renume, dar și oameni de știință. Elevii, recrutați în majoritate din rîndurile familiilor bogate, aveau însă o mentalitate specifică feciorilor de bani gata. În romanul autobiografic Dinu Millian, *C. Mille, care a fost timp de 7 ani elevul Institutului academic, a descris amănunțit această mentalitate și a arătat că elevii lipsiți de mijloace materiale — nu mulți la număr — erau primiți în institut ca bursieri sau semibursieri numai cu scopul ca patronii „să-și facă reclamă de oameni binevoitori....". Evident însă că printre elevii institutului erau și elemente merituoase, tineri care au devenit mai tîrziu intelectuali de vază.*

Eminescu începe să funcționeze ca profesor de logică la Institutul academic în toamna anului 1874, după cum reiese dintr-o scrisoare adresată de el lui Ion Samurcași — secretarul agenției diplomatice a Romîniei la Berlin. Ținînd seama însă de faptul că însemnările din ms. 2269 referitoare la pregătirea lecțiilor de logică sînt reduse ca întindere (cîteva file), putem deduce că Eminescu nu l-a suplinit prea mult timp pe A. D. Xenopol. El a început, probabil, această activitate pe la sfîrșitul lunii octombrie, dacă nu chiar de la 1 noiembrie 1874.

În ceea ce privește suplinirea lui Bodnărăscu la cursul de limba germană, știrile sînt mai bogate și ele ne îngăduie să fixăm aproape cu exactitate durata acesteia. Eugen Vincler, fost elev al institutului, menționează că l-a avut pe Mihai Eminescu profesor de limba germană „în semestrul al II-lea al anului școlar 1874—1875..." (E. Vincler : în Albumul serbării de revedere dintre foștii elevi ai Institutului academic din Iași... Buzău, 1914, p. 6). *Reiese deci că Eminescu a suplinit cursul de limba germană întreg semestrul al II-lea al anului școlar 1874-1875, care va fi început, de bună seamă, la o săptămînă — două după 1 ianuarie 1875 și se va fi terminat pe la mijlocul lunii iunie, același an.*

Din cercetarea însemnărilor păstrate în ms. 2269 (un caiet de mărime obișnuită, de 78 file, 16 cm X 20 cm, copertat cu negru) aflăm că Eminescu a predat limba germană la clasele a III-a inferioară și la clasele I și a II-a superioare. Poetul și-a notat — în afara componenței claselor — și programul săptămînal (filele 71—73). La clasa a III-a inferioară făcea marți și vineri gramatică și traducere, iar miercuri citire și exerciții ; la clasa I superioară — marți gramatică și exerciții de traducere, joi citire, iar sîmbătă gramatică și exerciții din manualul lui Ahn ; în sfîrșit, la clasa a II-a superioară, unde avea lecții luni și sîmbătă, traducea cu elevii texte din Ahn și „Wilhelm Tell" de Schiller.

Ținînd seama de însemnările din ms. 2269 (filele 17, 62, 70, 71) socotim că există suficiente argumente care ne îndreptățesc să afirmăm că Eminescu a suplinit, nu la Institutul academic, ci la altă școală din Iași, și ore de limba romînă și de istorie. Pe fila 71 a ms. 2269 poetul și-a notat, sub titlul „A treia inferioară", alături de orarul săptămînal de limba germană, următorul orar suplimentar : „marți 3—4 limba romînă, 4—5 istoria, vineri 4—5 istoria". Întocmai ca în cazul pregătirii lecțiilor de logică și de limba germană, poetul — conștiincios și minuțios cum era — și-a pregătit și cîteva lecții de limba romînă și de istorie. Astfel, pe fila 70 el a alcătuit două texte în vederea predării unor lecții de gramatică. Primul text are următorul conținut : „El ar fi devenit învățat, dacă ar fi lucrat mai mult". Deasupra verbului „ar fi devenit" Eminescu a scris „condițional perf.", iar deasupra verbului „ar fi lucrat" mențiunea „per. (f). condițional" — de unde reiese că textul acesta a fost compus în vederea predării unei lecții de morfologie — poate despre modul condițional-optativ. Textul al doilea — mai dezvoltat decît primul, sună astfel : „Ca el să fi avut noroc, se cere ca să fi fost mai înțelept, să fi devenit mai lucrător, să fi onorat consiliul (— sfatul n.n.) bun. Ei vor avea cultură dacă vor fi învățat și vor fi ascultat deși ziseseră că n-au avut avere pentru a se cultiva". La începutul textului, deasupra, poetul a scris : „prop. sub." (= propoziție sau propoziții subiective). E limpede că și acest text îi va fi servit lui Eminescu la predarea unei lecții de gramatică — în speță de morfologie, despre modurile personale (ori poate la predarea unei lecții de sintaxă a frazei — respectiv a propoziției subiective ?).

Tot atît de concludente — de data aceasta în ce privește suplinirea orelor de istorie — sînt și însemnările de pe fila 62 și verso care se referă la Mihnea, Matei Basarab și Constantin Șerban Basarab. Referitor la Spătarul Ioan Cantacuzino, poetul își propune să culeagă știri din „Magazin istoric pentru Dacia — tom. I, p. 187—206". Să nu fie oare nici o legătură între aceste însemnări și orarul de pe fila 71 ? Pentru cine altcineva a putut face Eminescu însemnările referitoare la pregătirea unor lecții de istorie și de limba romînă dacă nu pentru el însuși ?

După părerea noastră, școala la care Eminescu a predat ore de limba romînă și de istorie este Școala normală „Vasile Lupu", unde era director prietenul său Samson Bodnărăscu. Faptul este confirmat de următoarea mărturie a poetului, din scrisoarea pe care o trimite la 18 iunie 1875 lui Titu Maiorescu : „La scrisoarea d-voastră din 15 l.c. — serie ei — am onoarea a răspunde că primesc bucuros funcția de revizor școlar peste districtele Iași și Vaslui, nu că prin asta aș adăuga ceva la bună-starea mea materială, căci în faptă cîștig pe loc cu lecțiile de la Institutul academic și Școala normală impreună *(subl. ns.) 367 l. (ei) n. (oi), astfel încît adaosul nu este considerabil în vederea cheltuielelor, ce le-aș avè cu drumul..." (I. E. Torouțiu :* Studii și documente literare, *v.p. 121).*

Dacă pînă în prezent se știa că Eminescu a funcționat ca profesor și la Școala normală „Vasile Lupu", nici un biograf n-a arătat însă ce anume obiecte de studiu a predat acolo. Ținînd seama de orarul de pe fila 71 și de schemele de lecții de gramatică și de istorie de pe fila 62 și verso a ms. 2269, socotim că aceste obiecte de studiu au fost, indubitabil, limba romînă și istoria.

Pe de altă parte, cercetarea amănunțită a ms. 2269, îndeosebi a filelor 9 și 17, ne sugerează ideea că Eminescu va fi suplinit, tot la Școala normală din Iași, în primăvara anului 1875, și ore de matematică. Pe fila 9 a ms. 2269 poetul a notat titlurile a 4 lecții de matematică : 1) Multiplicarea fracțiilor zecimale ; 2) Împărțirea numerelor zecimale ; 3) Fracții comune ; 4) Multiplicații. *Sub fiecare titlu este redat, schematic, conținutul lecției, iar două din scheme se termină prin teme pentru acasă. În cadrul schemei pentru lecția „Fracții comune", după ce rezolvă ca model, un exercițiu, Eminescu notează și regula pe baza căreia se poate rezolva acesta. Nu dovedesc oare astfel de însemnări că poetul a predat — pentru o perioadă de timp ale cărei limite nu le putem preciza — și ore de matematică ?*

Pe fila 71 Eminescu și-a notat : „Etimologia și sintaxa / fracții comune / pînă la Mihai". Primele cuvinte — „etimologia și sintaxa" — se referă, desigur, la o lecție de gramatică, cuvintele „fracții comune" la una de matematică, iar ultimele „pînă la Mihai", la o lecție de istorie, încît nota de mai sus trebuie înțeleasă ca un memento didactic referitor la o zi de școală a profesorului Eminescu.

Încheiem seria precizărilor privitoare la obiectele de studiu pe care le-a predat Eminescu prin a aminti că, un deceniu mai tîrziu (de la 1 oct. 1884 la 1 sept. 1885), poetul a suplinit ore de geografie și statistică la Școala particulară de comerț din Iași, înființată în 1880 prin stăruința lui V. Conta.

Profesor suplinitor de logică, de limba germană, de limba romînă, istorie și matematică — iată în ce constă activitatea didactică a lui Eminescu.

Convingerea că omul este o ființă educabilă și că fiecare generație poate și trebuie să-și asimileze cultura și civilizația umană îl stăpînea efectiv pe Eminescu încă din momentul cînd a început să funcționeze ca profesor. Civilizația omenească — afirma el într-un articol din „Timpul" (6 august 1876) — se începe oarecum din nou și din fundament cu orice generație nouă, care dacă nu e silită a repeta anevoioasele cercetări făcute de părinți, totuși trebuie să-și cîștige prin proprie memorie și judecată cunoștințele lor".

Însemnările din ms. 2269, deși fragmentare, reflectă în plus și cîteva din principiile pedagogice după care se călăuzea Eminescu în activitatea de la clasă.

În ms. 2269, pe filele 78—77 (scris intors), poetul și-a notat — cu cerneală — cuprinsul unei (sau unor) lecții de logică, referitoare la modurile silogistice și la alte capitole din cursul de logică, partea de la început. Scrisul e caligrafic, fără ștersături — ceea ce-nseamnă că notele au fost transcrise după vreo ciornă (pentru cursul de logică pe care-l preda nu exista manual tipărit), alcătuită în urma consultării unor tratate de specialitate (desigur, majoritatea în limba germană).

Extrem de interesante concluzii se pot trage din cercetarea amănunțită a însemnărilor de pe filele 71—73, în ce privește modul cum își pregătea lecțiile, cum îi examina pe elevi, cum dădea temele pentru acasă. Astfel, cei 18 elevi din clasa a III-a inferioară sînt împărțiți în general în trei categorii : „slabi", „mijlocii" și „buni". Același procedeu de împărțire a elevilor după nivelul lor de cunoștințe îl găsim și în catalogul clasei I superioare. Elevul Dimitriu (cel din cauza căruia a pornit demonstrația de protest din mai 1875), Frigato și Mitache sînt notați cu calificativul „buni". Alți elevi trebuie să fi fost considerați „slabi", de vreme ce poetul a scris în dreptul lor : „cu Mitache" (adică să-și facă temele cu Mitache), care era „bun". Tot „slabi" trebuie să fi fost considerați și elevii în dreptul cărora e scris : „cu Albu" (adică, la fel, să-și facă temele cu Albu).

Fiecare elev era urmărit îndeaproape de profesor ; găsim însemnări ca : „War krank" ori „ist krank gewessen" („a fost bolnav"). În dreptul elevului Cernătescu este scris : „verbul haben" (a avea), iar în dreptul elevului Milicescu : „la ora viitoare L" (vreun paragraf din „Lesebuch" — culegere de texte). De altfel, în dreptul tuturor elevilor se află notate paragrafe din „Lesebuch", ceea ce-nseamnă că profesorul știa precis din ce anume trebuie să-i examineze. Elevii clasei a II-a superioare sînt împărțiți tot în trei grupe și tot după criteriul nivelului de cunoștințe, întrebuințîndu-se însă o denumire diferită : „slabi" „mai înaintați", „și mai înaintați". Celor „slabi" și celor „mai înaintați", le dădea teme din Ahn, partea I ; celor „și mai înaintați", din Ahn, partea a II-a și traduceri din „Wilhelm Tell" al lui Schiller.

Deși a funcționat ca profesor suplinitor de limba germană numai un semestru, Eminescu reușise să cunoască foarte bine nivelul pregătirii elevilor lui (condiție esențială a unui bun profesor). Împărțirea lor în trei grupe — după gradul cunoașterii limbii germane — și strădania de a-i îndrepta pe unii și de a-i perfecționa pe alții prin teme diferite ca grad de dificultate e un alt aspect pozitiv al scurtei activități didactice a lui Eminescu. Principiul pedagogic folosit în această privință de poet este astăzi foarte actual în predarea tuturor obiectelor de studiu. Pe deasupra, ținînd seama de multele paragrafe din „Lesebuch" ori de alte scurte însemnări trecute în dreptul fiecărui elev, rezultă că Eminescu își interoga foarte des elevii și că ținea ca aceștia să învețe ceea ce constatase că nu știuseră.

Deosebit de frumoase, de atrăgătoare, trebuie să fi fost lecțiile de istorie ale lui Eminescu. Vibra de bună seamă în ele aceeași dragoste pentru trecut și același patriotism ca în Scrisoarea III. Să nu uităm că întîia perioadă de activitate didactică a lui Eminescu coincide cu creșterea interesului său pentru trecutul istoric al poporului : „Trecutul m-a fascinat întotdeauna — scria el la 8 noiembrie 1874 către Veronica Micle. Cronicele și cîntecele populare formează în clipa de față un material din care culeg fondul inspirațiunilor..." (I. O. Torouțiu : op. cit.). De altfel, încă din vremea cînd era elev la Cernăuți, Eminescu dovedise aptitudini speciale pentru istorie (obiect de studiu preferat, alături de limba romînă). „În ce privește istoria națională — își amintea mai tîrziu Teodor Stefanelli, colegul său de la gimnaziul din Cernăuți — nici nu ne puteam asemăna cu dînsul... Pe lîngă aceasta avea și un dar deosebit pentru a istorisi" (Teodor V. Stefanelli : Amintiri despre Eminescu, *Buc. 1914, p. 25, 26). Dotat cu astfel de calități, fără îndoială Eminescu a reușit mai tîrziu, ca profesor suplinitor de istorie, să-și atragă elevii.*

Tot atît de frumoase și de atrăgătoare trebuie să fi fost și lecțiile de limba romînă, la care poetul va fi predat nu numai gramatica, ci și literatura.

Pentru perioada a doua a activității didactice a lui Eminescu, cînd a funcționat ca profesor de geografie și statistică la Școala comercială din Iași, ne lipsesc datele (un caiet din această perioadă cu însemnări didactice, de felul ms. 2269, nu ni s-a păstrat). Poetul era, în vremea aceea, lovit grav de boala izbucnită în iulie 1883. Cu toate acestea, însă, el a muncit și acum conștiincios, după vechiul său obicei. Și elevii, și întregul corp profesoral al școlii, l-au apreciat mult. Colegii de cancelarie au subscris o sumă importantă și l-au trimis, în vara anului 1885, la băi, la Odesa. Înapoiat în țară, în septembrie același an, Eminescu nu se mai simte în stare să solicite din nou catedra de geografie și statistică. Cu aceasta, cariera lui didactică încetează definitiv.

Aripile luceafărului poeziei romînești au filfîit cîndva și deasupra catedrei. Pentru învățătorii și profesorii de astăzi, Eminescu, deși a fost profesor numai temporar constituie, totuși, un exemplu dintre cele mai luminoase de muncă și abnegație pentru educarea tineretului.

prof. VLADIMIR DOGARU

Fragmente dintr-un studiu cu același titlu.

PROIECTELE ŞI LUCRĂRILE DE DIPLOMĂ

În numeroase secţii ale uzinelor, mai ales acolo unde se utilizează maşini sau agregate noi, cu comenzi program şi prin coordonate, în posturile de bază ale benzilor de fabricaţie lucrează muncitori tineri. La locurile de muncă ale multora dintre ei se găsesc, ca o confirmare a unor merite recunoscute, drapelele de evidenţiaţi în întrecerea socialistă şi nu puţini sînt aceia pe al căror piept străluceşte distincţia de fruntaş în întrecerea socialistă.

Inginerii, şefii de secţii şi de sectoare vorbesc cu dragoste şi admiraţie despre aceşti tineri, care numai cu puţin timp în urmă erau încă elevi ai şcolilor tehnice de muncitori calificaţi. Aprecierile lor sînt tot atîtea mărturii elogioase cu privire la modul de organizare şi la conţinutul muncii instructiv-educative a cadrelor didactice care i-au învăţat pe elevi să desfăşoare în producţie o activitate rodnică, creatoare.

Pornind de la nivelul de pregătire anterioară al elevilor — absolvenţi cu diplomă de maturitate ai şcolilor medii — profesorii le-au orientat activitatea către studierea documentaţiei moderne de producţie. Prima lor lucrare cu caracter inovator aplicată în producţie a fost însăşi lucrarea pentru diploma de absolvire, în care au fost solicitaţi să adapteze la locul lor de muncă dispozitive de înaltă productivitate, elemente de mecanizare complexă a procesului de producţie.

Lucrările şi proiectele de diplomă alcătuite în această perioadă de încheiere a anului şcolar constituie fără îndoială cea mai amplă verificare a cunoştinţelor şi orientării tehnico-economice a tinerilor pregătiţi în şcolile tehnice şi tehnice de maiştri. Am urmărit de curînd aspectele esenţiale ale activităţii pentru alcătuirea acestor lucrări şi proiecte în cadrul cîtorva mari unităţi şcolare. Iată, în pagina de faţă, cîteva din constatările făcute.

Se ştie că proiectele şi lucrările de diplomă, în a căror elaborare trebuie să se realizeze cea mai deplină îmbinare între munca fizică în producţie şi activitatea intelectuală cu caracter tehnic, sînt determinante în aprecierea profilului viitorilor muncitori, tehnicieni şi maiştri.

În ultimii ani s-au înregistrat importante progrese pe calea legării strînse a tematicii şi a modalităţilor de rezolvare tehnică a proiectelor de diplomă de cerinţele concrete ale producţiei. Printre şcolile care au vădit o asemenea orientare se numără, la loc de frunte, şcoala tehnică de muncitori calificaţi din cadrul grupului şcolar „Steagul Roşu". Colectivul didactic al acestei şcoli, în colaborare cu inginerii din producţie, foloseşte un procedeu de alegere a temelor pentru lucrările de absolvire care în cursul anilor a căpătat, în practică, confirmarea deplinei eficacităţi. Astfel, încă din primul trimestru al ultimului an de şcoală li se cere viitorilor absolvenţi să aleagă dintre fişele de inovaţii aflate la cabinetul tehnic al uzinei un anumit dispozitiv sau o tehnologie nouă de fabricaţie a căror utilizare poate fi extinsă în procesul de producţie al secţiei unde îşi desfăşoară ultima perioadă de practică şi în care urmează să fie repartizaţi după absolvire. Elevii studiază aceste teme, calculează dispozitivele în funcţie de caracteristicile specifice ale maşinilor la care urmează să fie aplicate, le proiectează, le experimentează în practică şi alcătuiesc un memoriu asupra eficacităţii tehnico-economice a utilizării lor.

Ţinîndu-se seama de specificul producţiei moderne a uzinei „Steagul Roşu", tematica lucrărilor de absolvire a fost orientată în proporţie dominantă către rezolvarea unor probleme ale tehnologiei în serii mari şi în flux continuu. O pondere însemnată ocupă, printre temele acestor lucrări, proiectarea şi executarea unor dispozitive adaptate la strunguri, freze şi alte maşini-unelte automate de înaltă productivitate, întrucît îndeplinirea lor implică folosirea unor cunoştinţe, multiple — de tehnologia meseriei şi a materialelor, de organe de maşini, de desen tehnic — ca şi a unor deprinderi practice de producţie, toate raportate la nivelul şi cerinţele tehnicii moderne.

Faptul că temele lucrărilor de absolvire sînt legate strîns de producţie a determinat şi sporirea sprijinului acordat viitorilor muncitori de înaltă calificare de către colectivele din secţiile de producţie — ingineri, maiştri, tehnicieni, fruntaşi în întrecerea socialistă. Apreciind valoarea temelor de proiectare, aceştia dau elevilor indicaţii preţioase pe tot parcursul muncii de elaborare a lucrărilor şi de verificare a lor în practică, bineînţeles cu grija ca aceste indicaţii să nu se transforme în contribuţii directe la definitivarea lucrărilor, ceea ce ar putea duce la o apreciere deformată a posibilităţilor reale ale viitorilor absolvenţi.

Referindu-se la avantajele pe care le creează acest mod de a elabora lucrările de absolvire, tovarăşul Petre Puni, directorul grupului şcolar „Steagul Roşu", releva două aspecte pozitive de bază: „În primul rînd viitorii muncitori de înaltă calificare sînt antrenaţi într-o activitate de concepţie strîns legată de aplicaţiile în producţie ale tehnicii moderne, iar în al doilea rînd ei văd finalitatea strădaniilor lor dincolo de rezultatul examenelor de absolvire, îndeosebi prin prisma aplicativităţii lor în producţie. „Şi, ca o confirmare a celor spuse de el, tov. Puni ne-a relatat că în anul şcolar trecut şi-au găsit deplină aplicare în practică 70 la sută dintre lucrări şi conducerea şcolii crede că în anul curent acest procent va fi depăşit.

Şi la grupul şcolar „Unirea" din Capitală rezolvarea unor cerinţe directe ale producţiei constituie criteriul pe baza căruia a fost stabilită tematica proiectelor şi lucrărilor de diplomă. În fixarea temelor pentru lucrările ce urmau să fie elaborate de elevii şcolii tehnice de muncitori, de pildă, au fost consultaţi specialiştii serviciilor de proiectare ale întreprinderilor „Vulcan", „Griviţa Roşie", „Electronica", „23 August", Uzinele de maşini electrice „Bucureşti", unde elevii şi-au efectuat practica. Pe baza recomandărilor primite s-au ales ca teme pentru lucrările de absolvire probleme privind realizarea unor organe de maşini, utilaje etc., necesare întreprinderilor respective, practica de diplomă a viitorilor muncitori, fiind orientată astfel spre preocupările întreprinderilor în care ei vor munci după absolvire. La rîndul lor, proiectele de diplomă ale elevilor şcolii tehnice cu durată de 3 ani din cadrul acestui grup şcolar au ca temă probleme tehnico-economice privind analiza diferitelor variante ale procesului tehnologic, normarea muncii, controlul calităţii produselor etc.

Ţinînd seama de rolul pe care vor trebui să-l îndeplinească maiştrii din întreprinderile industriale în îmbunătăţirea continuă a muncii, pentru obţinerea unor rezultate tot mai eficiente din punct de vedere economic, conducerea şcolii tehnice de maiştri din cadrul grupului şcolar „Unirea", în strînsă colaborare cu serviciile tehnice din întreprinderile de unde provin elevii şi în care vor lucra din nou după absolvire, acordă un sprijin deosebit practicii documentare pentru lucrarea de diplomă şi întocmirii acesteia. În totalitatea lor, temele pe care le tratează elevii răspund unor probleme complexe legate de organizarea şi desfăşurarea procesului de producţie, abordînd aspecte esenţiale ale activităţii maiştrilor în calitatea lor de conducători ai sectoarelor de muncă încredinţate. De asemenea, în stabilirea temelor pentru lucrările de diplomă s-a avut în vedere ca acestea să solicite iniţiativa creatoare a elevilor în găsirea şi aplicarea celor mai eficiente soluţii tehnico-economice, menite să ducă la realizarea sarcinilor de plan la toţi indicii, la introducerea tehnicii noi, la creşterea continuă a calităţii producţiei, la reducerea preţului de cost etc.

Lucrări premergătoare proiectelor de diplomă la Şcoala tehnică de arhitectură şi sistematizarea oraşelor din Capitală.

Aceste cerinţe cu caracter general se raportează, pentru fiecare elev în parte, la profilul uzinei în care va lucra, la perspectivele de viitor ale producţiei acesteia. De pildă, un elev provenit de la uzinele „Semănătoarea", specializată în maşini agricole, şi-a ales ca temă proiectarea unei maşini cu tracţiune animală pentru cosit nutreţul, care urmează să fie folosită pe terenurile în pantă cu o înclinaţie de peste 40° şi în livezile cu pomi, unde nu pot fi folosite tractoarele. Un elev provenit de la uzina de pompe „Bucureşti" proiectează o pompă „Sadu" 50 R-7 S-1 multietajată (cu şapte rotoare), montată printr-un cuplaj elastic direct la motor, astfel încît să poată ridica atît apa rece cît şi apa caldă la o înălţime de 50 m. Alt elev, provenit de la uzinele „Timpuri Noi", a conceput, la propunerea serviciului tehnic al acestei uzine, proiectul unei benzi rulante de montare a motorului S-15, folosit în exploatările forestiere.

Proiecte strîns legate de practică se elaborează şi la Centrul şcolar tehnic şi tehnic de maiştri pentru industria alimentară din Capitală. Colectivul didactic al acestuia a organizat astfel activitatea instructiv-educativă, încît se poate spune că pregătirea lucrărilor de diplomă ale elevilor-maiştri şi a proiectelor de diplomă ale elevilor tehnicieni începe chiar din primul an de studii. Într-adevăr sesiunile anuale de referate şi lucrări ale elevilor, devenite o tradiţie în activitatea din ultimul timp a şcolii, îi pregătesc pe viitorii maiştri şi tehnicieni pentru industria alimentară cu disciplina ştiinţifică specifică elaborării unor lucrări asemănătoare cu cele pe care le vor susţine pentru obţinerea diplomelor. Acest fapt prezintă importanţă şi prin aceea că alegerea cu mult timp înainte a temelor de lucrări permite sporirea gradului de dificultate al acestora, propunîndu-se spre rezolvare variante noi de organizare a producţiei şi de desfăşurare a procesului tehnologic la principalele fabrici de ulei, zahăr etc. din ţară, precum şi teme privind sporirea producţiei printr-o mai judicioasă distribuire a utilajului în cadrul utilizării aceloraşi capacităţi industriale.

Una dintre principalele preocupări ale cadrelor didactice din şcolile tehnice şi tehnice de maiştri este în această perioadă pregătirea elevilor în vederea susţinerii lucrărilor. Atenţia sporită cu privire la acest aspect al examenelor de absolvire porneşte de la constatarea făcută în anii şcolari trecuţi că unii viitori maiştri şi tehnicieni, deşi executaseră lucrări şi proiecte valoroase, se pierdeau, în timpul susţinerii acestora, în tot felul de amănunte neesenţiale, conturînd destul de greu o privire de ansamblu asupra problemelor principale. Pentru lichidarea acestei deficienţe profesorii conducători de proiecte şi lucrări de la grupul şcolar „Unirea" din Capitală îi îndrumă pe viitorii absolvenţi să se orienteze în egală măsură, în susţinerea examenului final, asupra laturii tehnice a proiectelor — dotarea cu utilaje a secţiilor, cunoaşterea parametrilor de funcţionare a maşinilor şi agregatelor, posibilităţile de modernizare a utilajelor, indicaţii tehnologice de fabricaţie etc. — cît şi asupra laturii economice — planul de producţie al secţiei, corelarea fondului de salarii cu productivitatea muncii, aprovizionarea tehnico-materială, preţul de cost, întocmirea devizelor şi a documentelor de evidenţă, eficacitatea investiţiilor etc.

Multiplele posibilităţi de îmbunătăţire a pregătirii elevilor pe care le cuprinde activitatea de elaborare şi definitivare a proiectelor şi lucrărilor de diplomă sînt luate cu seriozitate în consideraţie şi valorificate în majoritatea şcolilor tehnice şi tehnice de maiştri. Căci, dincolo de aprecierea prin calificative a acestor lucrări, ele înseamnă o verificare multilaterală a posibilităţilor profesionale ale viitorilor absolvenţi, a familiarizării lor cu sarcinile specifice care le vor reveni în producţie şi reprezintă deseori soluţii valoroase, cu aplicativitate imediată şi deplină în procesul de producţie.

GHEORGHE ALEXANDRU

ÎN CENTRUL ACTUALITĂŢII

Recapitulare

În aceste zile, profesorii de fizică din şcolile de 8 ani recapitulează cu elevii lor materia predată în cursul anului şcolar.

Ţinînd seama de scopul predării fizicii în clasele VI-VII ale şcolii de 8 ani, clase în care se pun bazele studiului sistematic al acestui obiect, ca şi de numărul de ore afectat de programe recapitulării, prof. ing. **M. Filipoiu**, inspector metodist la secţia de învăţămînt a raionului N. Bălcescu din Capitală, propune un plan de recapitulare care să cuprindă următoarele teme : 1) „Mărimi şi unităţi", 2) „Fenomene, legi, principii", 3) „Mecanisme, maşini, instrumente", urmate de 2 sau 3 ore de rezolvări de probleme recapitulative. Această grupare a cunoştinţelor favorizează abordarea celor studiate anterior dintr-un unghi nou de vedere, ceea ce suscită interesul elevilor şi le creează în acelaşi timp posibilitatea de a căpăta o privire de ansamblu asupra cunoştinţelor, de a sesiza toate legăturile dintre ele, în vederea încadrării lor într-un sistem logic închegat.

În tratarea fiecărei teme, sinteza se poate realiza scoţînd în evidenţă şi fixînd ceea ce este esenţial, caracteristic, general. Aşa, bunăoară, în tratarea primei teme, „Mărimi şi unităţi", este necesar să se pună accentul pe înţelegerea noţiunii de mărime ca tot ce se poate măsura şi a procesului de măsurare a mărimilor, subliniindu-se că unităţile de măsură sînt şi ele tot mărimi. În acest scop este necesară analizarea unor exemple de mărimi şi unităţi de măsură, menţionîndu-se că de exemplu metrul, unitatea de măsură a lungimii, este el însuşi o lungime, gramul, unitatea de măsură a masei, este el însuşi o masă, amperul, unitatea de măsură a intensităţii curentului electric, reprezintă el însuşi o anumită intensitate etc. După fundamentarea teoretică a acestei teme se poate trece la enumerarea, denumirea şi definirea mărimilor şi unităţilor, ca şi la notarea simbolurilor respective în tabele în care este bine să se înscrie şi formulele de calcul ale mărimilor.

Şi în tratarea temei „Fenomene, legi, principii" este necesară, la început, o fundamentare teoretică cu privire la definiţia fenomenelor fizice, la cauzele şi efectele acestora, la categoriile de fenomene, la interdependenţa şi conexiunea lor, la legile care guvernează diferitele fenomene fizice, ca şi la aplicaţiile lor practice. Desigur, toate discuţiile purtate cu elevii se vor sprijini pe exemple şi se vor alcătui, de asemenea, tabele sinoptice în care vor fi cuprinse principalele fenomene şi legi fizice învăţate. Este indicat să se sublinieze cu acest prilej că unele mărimi caracterizează chiar fenomene, ca de exemplu intensitatea unui fenomen, durata lui etc.

În ceea ce priveşte tema „Mecanisme, maşini, instrumente", se poate porni de la prezentarea acestora (este de dorit ca lecţia să se desfăşoare în laborator sau sub forma unei vizite în producţie) şi de la definirea lor, subliniindu-se în acelaşi timp principiile teoretice pe baza cărora au fost construite şi funcţionează.

Întrucît la lecţiile din clasă dispunem de un timp destul de scurt în raport cu volumul de cunoştinţe cuprins în fiecare temă, se impune ca în oră să se stăruie mai ales asupra a ceea ce este esenţial şi să li se dea elevilor şi teme pentru acasă. Aşa, de exemplu, la tema „Mărimi şi unităţi" li se poate cere elevilor să găsească, acasă mărimi studiate dar netratate în lecţia recapitulativă şi să le treacă în tabel, completînd toate rubricile acestuia.

Orele destinate rezolvării de probleme recapitulative pot contribui la dezvoltarea judecăţii elevilor, la înarmarea lor cu deprinderi de calcul şi de mînuire a instrumentelor şi aparatelor de laborator, la înţelegerea aprofundată a fenomenelor fizice şi a utilităţii acestora pentru viaţa practică şi pentru producţie dacă se vor aborda în special probleme cu date culese sau înregistrate de elevi prin observaţii proprii, măsurători directe şi calcule efectuate în prealabil de ei înşişi. Astfel de probleme se pot referi de exemplu, la calculul unei mărimi în funcţie de alte mărimi, acestea din urmă găsite prin măsurare (calculul densităţii unui corp măsurînd volumul şi masa acestui corp, suprafaţa unei plăci dreptunghiulare măsurînd cele două dimensiuni ale ei, intensitatea curentului electric măsurînd tensiunea şi rezistenţa etc.). Le putem cere, de asemenea, elevilor calculul unei mărimi cu folosirea pe de o parte a tabelelor, a nomogrameior, a diagramelor etc., iar pe de altă parte a măsurătorilor (de exemplu, calculul masei unui corp cunoscînd materialul din care e alcătuit corpul şi măsurînd volumul, calculul cantităţii de electricitate cunoscînd soluţia prin care trece curentul electric şi cîntărind, la finele procesului, catodul voltmetrului etc.).

Un asemenea mod de a organiza şi desfăşura recapitularea finală la fizică în clasele a VI-a şi a VII-a răspunde, în bună măsură cerinţelor de sistematizare, adîncire şi consolidare a cunoştinţelor.

*

Considerînd că eficienţa însuşirii cunoştinţelor de zoologie, ca şi trăinicia lor, nu pot fi asigurate numai prin memorarea unor noţiuni şi a unor termeni ştiinţifici, prof. **Casandra Apostolescu** de la Şcoala medie din Brăneşti, foloseşte perioada lecţiilor recapitulative pentru a-i ajuta pe elevi să sistematizeze şi să generalizeze cele învăţate în timpul anului şcolar, să aplice în practică cunoştinţele teoretice. Ea utilizează, printre altele, în acest scop, demonstraţiile şi experienţele.

De exemplu, cu prilejul recapitulării temei „Evoluţia sistemului nervos şi a organelor de simţ în seria animală", i-a antrenat pe elevi în efectuarea unei lucrări practice foarte interesante privind elaborarea de reflexe condiţionate la peşti. Supunînd peştii, în timpul administrării hranei în acvariu, la excitaţii diverse şi repetate (ciocănitul în geam, sunetul unui clopoţel, aprinderea unui bec), elevii au constatat că, la un moment dat, la apariţia unui semnal dintre cele menţionate mai sus, peştii înotau repede spre locul unde de obicei li se dă de mîncare. După 2-3 zile în care s-au produs semnale fără a se mai da mîncare, reflexele s-au stins. Elevii au ajuns la concluzia că reflexele create la peşti se sting foarte repede dacă nu sînt întărite în permanenţă prin excitantul necondiţionat.

O altă experienţă, efectuată la aceeaşi temă, a pus în evidenţă rolul auzului în hrănirea şopîrlei cenuşii. În apropierea unei şopîrle a fost aşezat un vas mare de sticlă, în care au fost introduşi gîndaci. Cu toate că prin mişcarea lor gîndacii ar fi putut atrage atenţia şopîrlelor, acestea nu s-au apropiat de vas. În acelaşi timp, într-o cutie de chibrituri au fost puşi alţi gîndaci, care, prin mişcarea lor, produc un zgomot caracteristic. Şopîrlele s-au îndreptat imediat spre cutia de chibrituri.

Pentru a lămuri elevilor structura deosebită a organelor de simţ, profesoara a organizat cu ei discuţii în cadrul cărora au studiat urechea internă a porumbelului, cele trei pleoape ale ochiului acestuia — pleoapa superioară, cea inferioară şi cea transversală, semitransparentă, membrană aşezată în unghiul intern al ochiului.

În cadrul recapitulării temei „Evoluţia aparatului respirator şi circulator în seria vertebratelor", prof. Apostolescu a organizat o demonstraţie privind completarea respiraţiei pulmonare cu respiraţia cutanee. Acoperind o broască cu pastă groasă de amidon, care aderă la piele, elevii au observat că după scurt timp broasca a murit, deşi a respirat tot timpul, înghiţind aerul.

Pentru tema „Diferite adaptări ale vertebratelor la condiţiile de mediu", profesoara şi-a propus demonstraţii menite să pună în evidenţă cele două caracteristici principale ale păsărilor : organizaţia corpului adaptată la zbor şi apariţia temperaturii constante datorită existenţei sîngelui cald. Ea va efectua de asemenea cu elevii lucrări referitoare la evoluţia nevertebratelor (ca de pildă disecţia unui cărăbuş sau a unui moluscoid cum este melcul), la adaptarea acestora la diferite condiţii de mediu (studierea la microscop a aripilor de diptere, coleoptere, himenoptere, hemiptere, sau a aparatului bucal la lepidoptere şi himenoptere etc.).

Alegînd, din multitudinea de lucrări practice şi demonstraţii care se pot efectua la fiecare capitol din zoologie, lucrările cele mai caracteristice, care îi pot lămuri cel mai bine pe elevi, tov. Apostolescu s-a îngrijit în acelaşi timp de asigurarea condiţiilor pentru reuşita lor.

Caracterizări

Una din problemele principale care îi preocupă pe diriginţi în această etapă este aceea a întocmirii caracterizării fiecărui elev, pe baza însemnărilor făcute, săptămînă de săptămînă, în „caietul dirigintelui".

Înţelegînd necesitatea judicioasei întocmiri a acestui document, profesorul **Valeriu Vasilache**, de la Şcoala medie „Cuza Vodă" din Huşi, acordă multă atenţie întocmirii lui.

Prof. Vasilache s-a ferit de caracterizările cu formulări generale, de felul „este un elev bun", „îşi ajută colegii" etc. — care nu spun nimic despre elevul respectiv şi nu pot folosi, prin urmare, nimănui. El a căutat să întocmească, dimpotrivă, caracterizări cuprinzătoare şi substanţiale care, deşi au o formulare concentrată, pot spune despre cei în cauză lucruri revelatoare şi pot fi astfel utile în munca ulterioară de educare.

Pornind la întocmirea caracterizărilor, dirigintele a sintetizat materialul adunat de el cîţiva ani la rînd cu privire la fiecare din elevii săi şi a făcut, pe baza acestui material, o apreciere a personalităţii şi a trăsăturilor lor de caracter, arătînd tendinţele de dezvoltare a fiecăruia. Desigur că, pentru a reuşi în această activitate, a început-o cu mult înainte de încheierea anului şcolar.

Iată problemele pe care le-a urmărit dirigintele Valeriu Vasilache în alcătuirea caracterizării elevilor. În prima parte — date generale despre elev (date biografice, influenţa mediului familial, preocupările şi relaţiile elevului în afară de şcoală, starea sănătăţii şi dezvoltarea lui fizică). În partea a doua — aspecte principale ale activităţii şi conduitei elevului în şcoală — sînt incluse rezultatele obţinute la învăţătură (insistîndu-se asupra factorilor care motivează aceste rezultate), aprecieri cu privire la stilul de muncă al elevului, la atitudinea lui faţă de învăţătură, la atitudinea şi comportarea elevului faţă de colectivul clasei, la locul pe care îl ocupă în cadrul acestuia, la părerea pe care şi-au format-o asupra lui colegii.

Partea a treia a caracterizării scoate în evidenţă trăsăturile principale ale personalităţii elevului, şi anume : interesul şi aptitudinile sale pentru o anumită disciplină, stabilitatea acestui interes, cum se manifestă el, dacă concordă cu profesiunea pe care şi-a ales-o ; temperamentul elevului, trăsăturile sale de caracter şi de voinţă, opiniile şi ideile sale despre muncă, despre oameni, despre societate, unitatea dintre cuvînt şi faptă, dintre conştiinţă şi activitate.

În ultima parte a caracterizării — care reprezintă, de fapt concluziile educative ale acesteia — dirigintele a indicat cîteva măsuri educative mai importante ce s-au întreprins pentru fiecare elev în parte, rezultatul lor, modul în care elevul a reacţionat la aceste măsuri, ca şi măsurile pe care le socoteşte necesare în viitor.

Întocmind în mod conştiincios şi cu simţ de răspundere caracterizările elevilor, dirigintele Valeriu Vasilache a socotit că îşi îndeplineşte una din îndatoririle principale de educator.

Maturitate

Secţia de învăţămînt a regiunii Bacău a îndrumat cu atenţie, încă din prima parte a acestui an şcolar, felul cum s-a organizat pregătirea elevilor din clasele a XI-a în vederea examenului de maturitate, mobilizîndu-i în acelaşi timp pe profesori la o muncă plină de exigenţă şi conştiinciozitate, aşa ca toţi elevii să se prezinte la acest examen cu un nivel de cunoştinţe cît mai ridicat.

În munca de îndrumare şi control desfăşurată la şcolile din regiune, ne scrie tov. **Iulian Ghiţă**, inspector la secţia de învăţămînt a regiunii Bacău, lucrătorii secţiei au verificat în primul rînd calitatea pregătirii elevilor care îşi încheie în acest an studiile medii. Ţinîndu-se seama de situaţia concretă din fiecare şcoală, profesorii care predau la clasa a XI-a au fost îndrumaţi să organizeze şi consultaţii, meditaţii, precum şi ore speciale de pregătire, menite să vină cît mai mult în sprijinul candidaţilor la examenul de maturitate.

Ca urmare, majoritatea profesorilor au organizat pregătirea acestui examen pe baza unui program bine chibzuit, care a cuprins temele şi capitolele esenţiale din materia predată în clasele VIII-XI şi a ţinut seama, totodată, de nivelul şi particularităţile elevilor. Aşa au procedat, bunăoară, profesorii de la şcolile medii din Oneşti, Bacău, Adjud şi Moineşti. Profesorii de limba romînă Simion Gheorghe şi Constantin Militaru de la Şcoala medie nr. 1 din Oneşti, Ion Croitoru de la Şcoala medie din Adjud, Stan Tiberia de la Şcoala medie nr. 3 din Bacău şi alţii au discutat pe larg, cu elevii lor, teme privitoare la formarea limbii romîne, la cultura şi literatura romînă în secolele XIV-XVIII, la valoarea literară a cronicilor, la Şcoala ardeleană, la primii noştri poeţi, la contribuţia adusă de scriitorii paşoptişti la dezvoltarea limbii şi literaturii romîne, la operele marilor noştri scriitori clasici, la lupta între realism şi antirealism în literatura interbelică. O deosebită atenţie s-a dat discutării problemelor esenţiale ale literaturii realist-socialiste. „Construcţia socialismului în proza actuală", „Creaţiile poeţilor noştri în cele două decenii de viaţă liberă", „Succese ale dramaturgiei realist-socialiste" — iată cîteva din temele pe baza cărora s-au desfăşurat interesante lecţii recapitulative. În cadrul temelor de istoria literaturii romîne numeroşi profesori au discutat cu elevii lor şi probleme privind teoria literaturii, studiată în clasa a VIII-a, pentru a-i ajuta în efectuarea analizei literare a diferitelor opere prevăzute în programa claselor IX-XI.

Şi în prezent, în cadrul pregătirii individuale a elevilor pentru examenul de maturitate, mulţi profesori le acordă un ajutor susţinut prin consultaţii. Aşa procedează de exemplu, pe lîngă cei indicaţi mai sus, tovarăşii Rodica Răşcanu de la Şcoala medie din Tg. Ocna, Constantin Ciobanu de la Şcoala medie nr. 2 din Oneşti, Petre Ciobanu de la Şcoala medie nr. 2 din Bacău şi alţii.

Sînt însă şi profesori care s-au rezumat în bună parte, în cadrul pregătirii elevilor lor pentru examen, la parcurgerea succesivă a materiei, fără a sublinia cele mai importante probleme, fără a sistematiza suficient cunoştinţele predate, fără a face legături noi între acestea, aşa încît elevii să le înţeleagă în interdependenţa lor. O serie de profesori, cum este bunăoară profesorul Dumitru Zgăvîrlici de la Şcoala medie din Tg. Ocna, au început cu întîrziere pregătirea elevilor din clasa a XI-a pentru examenul de maturitate. Cu prilejul inspecţiilor efectuate la şcolile respective astfel de profesori au primit indicaţii precise în vederea remedierii lipsurilor din munca lor şi, ca urmare, în aceste şcoli s-au organizat ore speciale de pregătire.

Puţinele zile cîte au mai rămas pînă la data începerii examenului de maturitate sînt folosite acum în mod judicios de majoritatea profesorilor din şcolile medii ale regiunii Bacău pentru a da un ultim şi eficient sprijin pregătirii temeinice a candidaţilor la examenul de maturitate.

CĂI VARIATE DE CALIFICARE SUPERIOARĂ

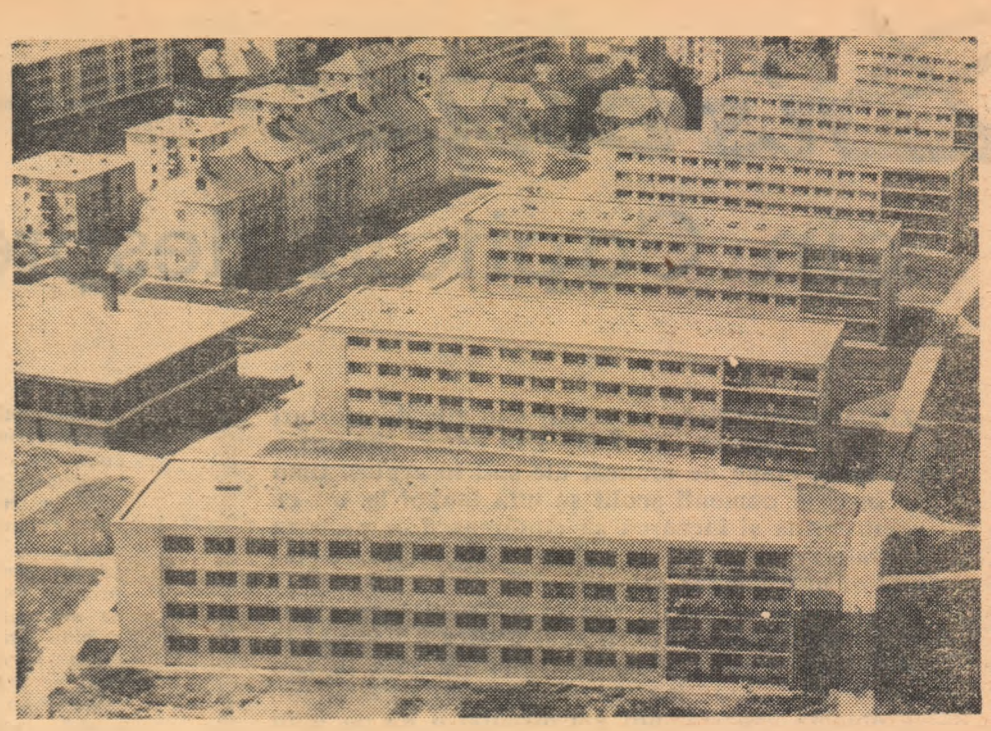

Vedere de ansamblu a Complexului studenţesc din Timişoara

Nu există realizare importantă din domeniul tehnicii industriale moderne al cărei act de naştere să nu fi fost parafat în dogoarea furnalelor, a cuptoarelor Siemens-Martin, în rostogolirea incandescentă a laminatelor.

Oameni de cea mai înaltă calificare — topitori, furnalişti, oţelari, laminatori — au în grijă mînuirea şi supravegherea diferitelor sectoare ale agregatelor care tăinuiesc fascinanta geneză şi transformare a fontei şi oţelului. Pretutindeni la posturile de comandă ale furnalelor, oţelăriilor şi laminoarelor veghează, asemeni unor comandanţi încercaţi, inginerii metalurgişti. La comanda lor porneşte o nouă şarjă, ei stabilesc compoziţia unui nou tip de oţel înnobilat sau a unei fonte cu caracteristici superioare.

Nenumăraţi tineri, absolvenţi ai şcolilor medii, dornici să pătrundă şi să stăpînească tainele tehnicii moderne, şi-au manifestat hotărîrea de a se prezenta la concursul de admitere în facultăţile de metalurgie din cadrul institutelor politehnice. Indrumările primite în această direcţie de la sfătuitorii lor dragi din anii de şcoală se asociază imaginilor vii, de neuitat, pe care le-au cules în întreprinderile metalurgice vizitate în timpul studiilor medii. Iar acum, după apariţia în presă a disciplinelor ce vor fi cerute la concursurile de admitere, numeroşi profesori atrag atenţia viitorilor candidaţi asupra faptului că în acest an, pentru o mai bună verificare a aptitudinilor fiecărui tînăr în raport cu specificul facultăţii pe care doreşte s-o urmeze, probele de concurs sînt mult mai diferenţiate decît în trecut. Astfel, de pildă, la facultatea de metalurgie se vor da probe scrise şi orale la matematică (algebră, trigonometrie, geometrie plană şi în spaţiu) şi fizică (căldura, mecanica şi structura atomului), precum şi o probă scrisă la chimia anorganică.

Să aruncăm o privire, ca din zborul avionului, asupra ogoarelor patriei, a holdelor belşugului viitor, asupra viilor de chihlimbar, a livezilor cu mere ionatane, cu piersici imperiale şi prune brumării. Toate prevestesc o recoltă de aur. Două elemente, ţinînd de ştiinţa şi agrotehnica înaintată, se află la baza dezvoltării neîntrerupte a producţiei agriculturii noastre socialiste — mecanizarea şi chimizarea. Iată de ce inginerul specialist în mecanică agricolă, figura centrală a uzinelor de reparaţii a maşinilor agricole, conducătorul atelierelor mecanice din S.M.T.-uri şi gospodării agricole de stat se bucură, printre maiştrii recoltelor bogate, de o înaltă stimă şi apreciere.

Fără îndoială că o asemenea profesie, care îmbină armonios activitatea industrială cu activitatea în marile unităţi ale agriculturii socialiste, exercită o puternică atracţie asupra tineretului. Cadrele didactice pot aduce o ultimă şi hotărîtoare contribuţie la orientarea profesională a viitorilor absolvenţi popularizînd în mijlocul lor facultăţile de mecanică agricolă care fiinţează de puţină vreme în cadrul institutelor politehnice. Amploarea şi volumul cunoştinţelor transmise în cadrul facultăţii de mecanică agricolă se vădesc chiar şi din simpla cercetare a disciplinelor cerute la concurs: probe scrise şi orale de algebră, trigonometrie, calcul diferenţial, probe scrise şi orale de fizică (mecanică, căldură, electricitate, structura atomului), ca şi probe scrise de geometrie plană şi în spaţiu.

Tinerilor atraşi de frumuseţea muncii pe ogoare le stau la dispoziţie şi alte facultăţi care le pot da o pregătire de înalt nivel pentru această muncă. La institutele agronomice, de pildă, membrii celei mai tinere promoţii a şcolilor medii îşi vor putea continua studiile devenind ingineri agronomi şi ingineri specialişti în horticultură, precum şi medici veterinari. Şi aici probele pentru examenele de admitere sînt diferenţiate în funcţie de specificul viitoarei profesii: la facultăţile de agricultură şi horticultură candidaţii vor trebui să susţină probe scrise şi orale la botanică şi la chimie, precum şi probe scrise la matematică (algebră, trigonometrie, geometrie plană); la facultăţile de medicină veterinară concursul de admitere va consta în probe scrise la zoologie şi probe scrise şi orale la anatomia şi fiziologia omului şi la chimia organică.

Se schimbă, devenind mereu mai frumoasă, înfăţişarea fiecărei regiuni a patriei noastre. Intineresc vechile oraşe şi sate, cresc, asemeni voinicilor din poveste, noi aşezări urbane, legate de marile cetăţi industriale prevăzute în planurile de perspectivă ale economiei socialiste, concepute de partid şi înfăptuite de talentatul nostru popor. Uzinele şi blocurile din oţel, sticlă şi beton capătă contur mai întîi în imaginaţia arhitecţilor din institutele de proiectări. Asemenea institute fiinţează astăzi în toate regiunile ţării. Va fi o mîndrie îndreptăţită a fiecăreia dintre ele să aibă arhitecţi talentaţi chiar din rîndul tinerilor din regiunile respectivă, dornici să contribuie cu toată priceperea lor la înflorirea locurilor natale. Activitatea de orientare profesională desfăşurată acum de profesori poate să contribuie la înfăptuirea deplină a acestei cerinţe, arătînd absolvenţilor perspectivele pe care le deschide facultatea de arhitectură şi urbanism şi făcîndu-le cunoscute probele de concurs: probe scrise şi orale la matematică (algebră, trigonometrie, geometrie plană şi în spaţiu), probe orale la fizică (mecanică, căldură, electricitate), precum şi două probe eliminatorii de desen.

Tinerilor cu înclinaţii spre munca didactică sau spre activitatea de cercetare ştiinţifică în domeniul ştiinţelor naturii le deschide ample perspective studiul în facultăţile de matematică-mecanică, de fizică şi chimie din cadrul universităţilor, ca şi pregătirea efectuată la facultăţile de matematică şi fizică-chimie ale institutelor pedagogice de 3 ani.

Poporul nostru numără în rîndurile sale, în fiecare generaţie, elemente deosebit de înzestrate artistic. Indrumarea acestora spre deplina realizare a talentului lor constituie nu numai o îndatorire, ci şi un prilej de mari satisfacţii viitoare pentru toţi profesorii care au descoperit asemenea tineri înzestraţi.

Anul acesta, în raport cu dezvoltarea continuă a întregii noastre vieţi cultural-artistice, au luat amploare, în cadrul Institutului de teatru, secţiile de regie şi operatorie de film, ca şi secţii de teatrologie şi filmologie. Probele de concurs pentru admiterea în aceste secţii urmăresc verificarea multilaterală a aptitudinilor tineretului pentru aceste specialităţi. De pildă, la facultatea de regie pentru film candidaţii vor avea de susţinut, pe lîngă proba de limba şi literatura romînă — scris şi oral — probe practice privind analiza artistică a unei lucrări din repertoriul de concurs şi o improvizaţie pe o temă propusă de comisie, lectura artistică a unui fragment indicat de aceasta, o povestire din literatura contemporană sau clasică, controlul auzului şi memoriei muzicale, al mişcării şi comportării scenice. Probe practice asemănătoare vor susţine candidaţii la secţia de operatorie de film, care vor fi examinaţi, de asemenea, la limba şi literatura romînă şi la fizică (mecanică, electricitate şi optică).

In ajutorul candidaţilor ce se vor înscrie la concursurile de admitere s-a adoptat în acest an o formă mai eficientă, menită să înlesnească trecerea de la studiul şcolar la studiul universitar. S-au prevăzut în acest scop, în locul cursurilor la care se repetă, în fapt, materia efectuată în şcoală, consultaţii la care candidaţii vor primi îndrumări concrete asupra felului cum trebuie adîncite anumite cunoştinţe. Aceste consultaţii, care se vor desfăşura în săptămînile premergătoare examenelor, sub îndrumarea unor cadre didactice din institutele de învăţămînt superior, vor da răspuns întrebărilor formulate de candidaţi şi le vor orienta studiul spre aprofundarea problemelor esenţiale în raport cu cerinţele fiecărei facultăţi. Centrul de greutate al pregătirilor pentru concursurile de admitere va deveni deci, aşa cum este şi firesc, studiul individual, sprijinit atît pe manualele şcolare cît şi pe unele lucrări de specialitate de nivel mai înalt. Desigur, cunoştinţele acumulate în şcoala medie i-au înarmat pe viitorii candidaţi pentru desfăşurarea unei asemenea forme superioare de pregătire. Este bine ca în organizarea pregătirilor de concurs, viitorii candidaţi să primească — în această perioadă şi după examenele de maturitate — şi sprijinul profesorilor care au lucrat cu ei pînă acum. Indrumările acestora îi pot ajuta mult în desfăşurarea studiului disciplinat şi serios cerut de probele din cadrul concursurilor de admitere în învăţămîntul superior. Multă atenţie trebuie acordată pregătirii candidaţilor pentru lucrările scrise, al căror număr este, la toate facultăţile, superior numărului de probe orale, întrucît asigură o selecţie mai judicioasă.

Multiple sînt drumurile pe care pot păşi absolvenţii şcolilor medii. Noi, pedagogii care i-am instruit şi educat în anii lor de şcoală, avem datoria să-i ajutăm în alegerea drumului care răspunde cel mai bine înclinaţiilor şi intereselor lor, cerinţelor economiei şi culturii noastre naţionale. Succesele pe care le vor dobîndi mai tîrziu în producţie, în viaţă, vor însemna încununarea deplină a muncii desfăşurate de noi, a strădaniilor noastre de a-i creşte ca cetăţeni demni ai patriei socialiste.

AL. CIUCĂ

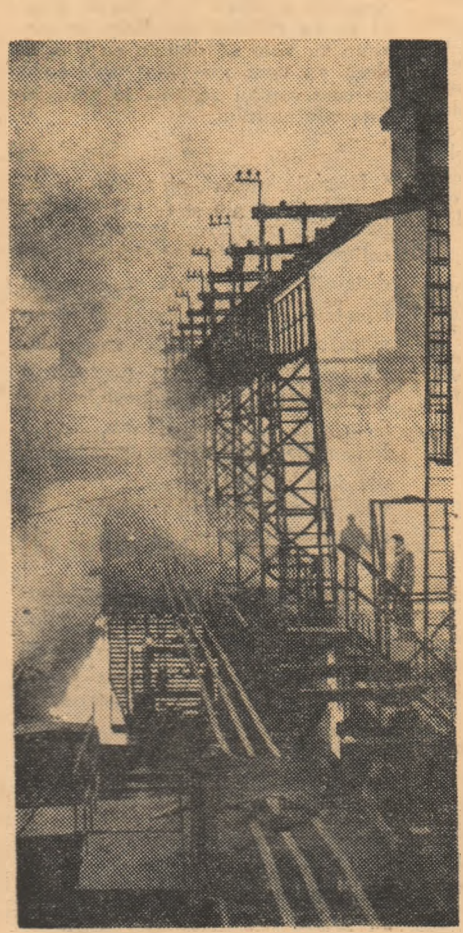

Hunedoara — „Cetatea de foc"

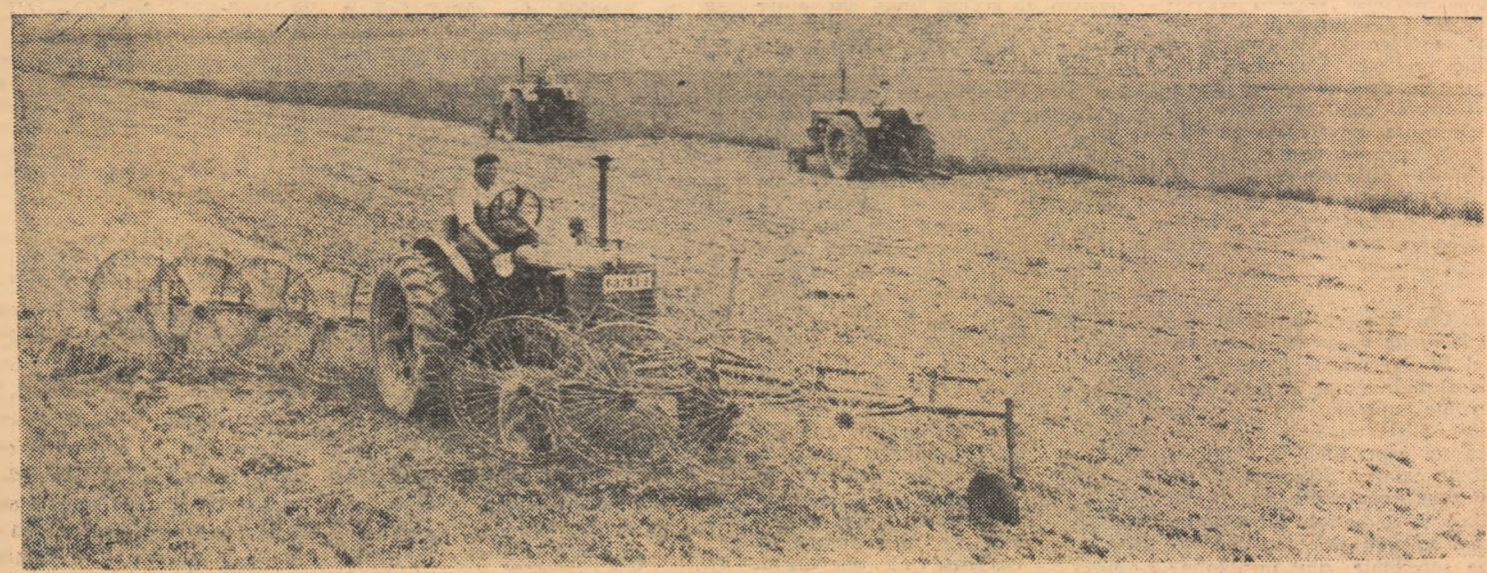

Aspect de la strînsul mecanizat al lucernei la G.A.S. Dudu — regiunea Bucureşti.

Discuții cu inspectori din Capitală despre munca dirigintelui

Zilele sfîrșitului de an școlar sînt vii de eforturi intense, cerute de încheierea în bune condiții a unei lungi etape de muncă. Ele sînt în același timp zile în care oamenii școlii se uită înapoi la tot ce au întreprins și încearcă să cîntărească — pe baza rezultatelor obținute — valoarea acțiunilor, metodelor și procedeelor folosite.

Ne-am dus în aceste zile în mijlocul inspectorilor și metodiștilor din Capitală pentru a-i invita la o discuție, ca să spunem așa, publică, la o privire retrospectivă analitică asupra muncii dirigintelui.

Problema aceasta noi am discutat-o nu de mult — după cum își amintesc desigur cititorii noștri — cu diriginții înșiși. De data aceasta ne-am adresat celor ce le îndrumează activitatea.

Discuția cu cadrele de îndrumare și control, care a avut loc la secția de învățămînt a orașului București, a conturat o seamă de realizări bune, de preocupări și inițiative care pot interesa și, mai ales, pot arăta direcții spre care să se îndrepte atenția pedagogilor în perioada de pregătire a noului an școlar.

Spicuim cîteva din acestea.

R. Știm că secțiile de învățămînt din Capitală au o bună experiență în ceea ce privește ajutorul dat diriginților. Ce acțiuni mai deosebite ați organizat în acest domeniu și ce concluzii puteți trage privitor la eficiența lor acum, la sfîrșit de an școlar?

Prof. Jenița Matei, inspector metodist la secția de învățămînt a raionului 16 Februarie. Întrucît am constatat că profesorii nu agreează prea mult conferințele teoretice (pentru că, de obicei, ceea ce cuprind ele poate fi găsit în revistele de specialitate), ne-am orientat în ultima vreme îndeosebi spre îndrumarea concretă. Pentru aceasta studiem în școli accesoriile de lucru ale dirigintelui — planul lui de muncă și planul comisiei metodice a diriginților, planul unor ore de dirigenție, caietul dirigintelui etc. Cele mai bune dintre aceste documente le popularizăm în primul rînd prin cabinetul raional, punîndu-le la dispoziția cadrelor didactice pentru a fi consultate. Am întocmit și un punctaj după care să se orienteze diriginții în caracterizarea elevilor din clasa a XI-a. Ne preocupăm de întocmirea unor fișe bibliografice în vederea studiului unor probleme de pedagogie, de psihologie etc.

R. Credeți oare că îndrumarea concretă, la fața locului, face inutile expunerile teoretice?

Prof. C-ța Florescu, inspector metodist la secția de învățămînt a raionului 23 August. Părerea mea este că acestea pot să completeze informația pe care o fac revistele de specialitate. Personal am constatat însă că expunerile îi interesează pe diriginți dacă tratează teme cu adevărat actuale, aspecte care îi preocupă intens și dacă ele dezbat problemele la un nivel științific ridicat. De pildă, diriginții din raionul nostru au apreciat foarte mult expunerile ținute de cadre universitare pe probleme ale preadolescenței. Ei au cerut și alte expuneri de acest fel, arătînd că îi interesează în special procedeele de înlăturare a tulburărilor specifice preadolescenței. Vom căuta să îndeplinim dorința lor.

Prof. Gh. Herescu, inspector metodist la secția de învățămînt a raionului 30 Decembrie. Și eu sînt de părere că îndrumarea la fața locului, trebuie împletită cu îndrumarea teoretică, altfel nu vom putea depăși cadrul experienței unui număr limitat de oameni. Și noi ne-am orientat spre conferințe de ținută științifică și teoretică ridicată pe care am solicitat să le susțină cadre de specilitate din învățămîntul superior. Cîteva din aceste expuneri au avut un succes deosebit (de exemplu, cea despre tulburările de comportament la elevii de vîrstă școlară sau cea despre caracterizarea psihopedagogică a elevilor etc.).

Prof. Teodor Novac, inspector metododist la secția de învățămînt a raionului Griviță Roșie. În ce ne privește, am socotit util și să instruim periodic, respectiv trimestrial, pe diriginți în problemele curente ale muncii lor. De exemplu, în urma unui studiu efectuat în mai multe școli, am găsit necesar să dăm indicații asupra sarcinilor legate de educarea morală a copiilor. Un alt instructaj s-a referit la sprijinul pe care trebuie să-l dea diriginții elevilor pentru ridicarea nivelului lor la învățătură. Am constatat că aceste instructaje asigură o unitate de acțune pe întregul raion în rezolvarea unor probleme însemnate ale muncii de educație.

R. Am dori să ne vorbiți și despre măsurile luate pentru înlăturarea supraîncărcării diriginților, așa ca ei să dispună de timp pentru a se putea dedica muncii de educație a colectivului de elevi, pentru a putea să studieze profund problemele pedagogice și de psihologie, să-și îmbogățească pregătirea de cultură generală.

Prof. Nina Ceaicovschi, inspector metodist la secția de învățămînt a raionului 1 Mai. În organizarea acțiunilor cu diriginții am avut în vedere să nu-i supraîncărcăm, pentru a le da posibilitatea să lucreze mai mult cu clasa, să se documenteze continuu. Acțiuni mai puține dar eficiente, conferințe scurte însă de un nivel științific superior — cam acesta a fost criteriul în munca noastră. În același timp, am îndrumat comisiile metodice să pună la dispoziția diriginților materiale documentare — modele de fișe pentru caracterizarea psihopedagogică a elevilor, fișe cu teme pentru orele de dirigenție, pentru ședințele cu părinții, variate materiale ilustrative ce se pot folosi în unele ore de dirigenție etc. — pentru a nu-și pierde vremea cu căutarea lor. Totuși în unele raioane nu se are în vedere îndeajuns timpul profesorului, organizîndu-se — după părerea mea — prea multe acțiuni în detrimentul muncii vii cu elevul.

R. Vreți să spuneți desigur că în organizarea acțiunilor privind perfecționarea diriginților este necesar să cîntărim întotdeauna pentru cît timp îi solicită pe participanți și ce rezultate vor avea. Sîntem de acord cu dvs. O conferință slabă sau pe probleme arhicunoscute, un schimb de experiență care merge pînă la studierea fiecărui document școlar, indiferent dacă în el găsești lucruri bune ori proaste, un număr mare de asistențe făcute la oricine și oricum — toate necesitînd, după cum se știe extrem de mult timp — mai degrabă încetinesc progresul în perfecționarea muncii diriginților decît îl stimulează.

Ne-ar interesa să aflăm în continuare ce probleme mai importante ridică — după dvs. — munca dirigintelui?

Prof. Paula Chițimia, metodist voluntar la secția de învățămînt a raionului 16 Februarie. Toți tovarășii invitați la această discuție sînt, cred, de acord cu mine că munca dirigintelui închide în ea frumuseți deosebite și că acestea se dezvăluie numai aceluia care o înțelege și o duce cu pasiune. Din păcate, însă, ea nu este înțeleasă întotdeauna așa cum trebuie, fiind redusă de unii doar la ceea ce se face în orele de dirigenție. Or, se știe că munca de educare se desfășoară și în afara clasei și nu numai de către diriginte. În ceea ce-l privește pe acesta din urmă el este chemat să pătrundă adînc în viața elevilor săi, în lumea preocupărilor și gîndurilor lor, pentru a-i cunoaște în toată autenticitatea lor. Aceasta îi cere să se dăruie colectivului de elevi, să petreacă alături de copii multe ceasuri din săptămînă pentru a avea timp să-și exercite influența. I se cere deci să fie împreună cu ei nu numai în orele de dirigenție sau la orele de curs, dar și în pauză, la joacă, iar cîteodată și pe stradă, acasă, la cinematograf. Să fie împreună cu cei mici nu ca profesor, ci ca un apropiat prieten mai mare cu care copiii să poată discuta deschis tot ceea ce îi preocupă.

Prof. Nina Ceaikovski. Tocmai pentru că influența pedagogului asupra elevilor este mai mare în condițiile în care nu predomină nota oficială, cred că este bine ca și ora de dirigenție să aibă un caracter mai puțin rigid decît cel care i se dă de obicei, să nu fie un fel de colocviu între catedră și clasă. O povestire caldă, privind întîmplări (alese, nu la întîmplare) ori diafilme, filme sau înregistrări pe bandă ș.a. plac elevilor și îi influențează mult mai mult decît zece discuții teoretice despre necesitatea disciplinei, a perseverenței în muncă sau mai știu eu despre ce. Am constatat că orele de dirigenție concepute în modul acesta, sînt dorite, cerute de elevi — dovadă certă a succesului lor.

R. În fiecare clasă sînt de rezolvat săptămînă de săptămînă o seamă de probleme curente. Dedicînd întreaga oră unor activități de felul celor arătate de dv. — care, trebuie să recunoaștem, sînt foarte bune — cînd le vom rezolva pe cele curente?

Prof. P. Chițimia. Noi le-am rezervat cîteva minute la începutul sau la sfîrșitul orei de dirigenție.

Prof. Gh. Popescu, inspector metodist la secția de învățămînt a raionului Lenin. Dar ele presupun și destulă muștruluială care strică efectul întregii ore!

Prof. T. Novac, inspector metodist la secția de învățămînt a raionului Griviță Roșie. Cred și eu că ele strică efectul orei. Dar în unele școli problemele acestea se rezolvă fie în pauză, fie reținînd pe elevi după ore, sau aducîndu-i mai devreme într-o zi din săptămînă.

R. Cu alte cuvinte, mai adăugînd încă ceva la ceea ce admite planul de învățămînt. Acest lucru nu ne este permis. Iar problemele curente ale clasei trebuie totuși puse la punct. Dar nu pe apucate, în pauză (de ce să răpim elevilor recreația?), ci în clasă și în prezența întregului colectiv. Așa încît soluția tov. Chițimia ni se pare cea mai rațională. Atîta doar că cele cîteva minute ar fi bine să fie rezervate la sfîrșitul orei de dirigenție pentru ca discuția să nu se poată prelungi. Și apoi, ele să nu însemne minute de muștruluială. Putem doar discuta cu copiii și în alt fel!

Prof. N. Ceaikovski. În legătură cu ceea ce spuneam la începutul intervenției mele aș vrea să mai subliniez că asemenea ore, care se bazează în bună parte pe inedit și firesc trebuie totuși foarte bine pregătite. Dacă nu sînt gîndite atent sîntem nevoiți să facem improvizații care le scad nivelul și care sînt imediat sesizate de elevi.

Prof. Gh. Herescu. Pregătirea să nu însemne regizare, pentru că altfel distrugem caracterul emoțional al orei.

Prof. M. Filipoiu, inspector metodist la secția de învățămînt a raionului N. Bălcescu. Cred că succesul orelor de dirigenție desfășurate în acest fel este asigurat numai atunci cînd dirigintele are un asemenea orizont de cultură generală încît să poată conduce liber discuțiile, să le imprime un caracter variat și interesant, fără banalități, de un nivel intelectual superior. Iată de ce socotesc că diriginte bun, dirijor iscusit al conversațiilor cu elevii, poate fi numai acel profesor care își cultivă necontenit spiritul, care este la curent cu tot ceea ce este nou în domeniul culturii. În același timp, succesul muncii de diriginte este asigurat și de o bună pregătire pedagogică, realizată nu numai pe baza experienței proprii, dar și printr-un studiu temeinic, la zi, al problemelor de pedagogie și, firește, de psihologie a copilului. Se pare însă că unii din colegii noștri uită aceste cerințe și, dacă sînt de acord cu necesitatea bunei lor orientări în activitatea cu elevii, nu se gîndesc în primul rînd la obligația proprie de a studia permanent, ci mai ales la aceea a secțiilor de învățămînt de a le veni în ajutor. Trebuie înțeles însă că oricît ar întreprinde acestea în sprijinul diriginților ca și al celorlalți profesori de altfel, studiul individual rămîne de neînlocuit.

R. Unii din dv. s-au referit la necesitatea de a ne apropia copiii pentru a-i cunoaște, „în toată autenticitatea lor" și deci pentru a-i putea influența cît mai larg. Ce socotiți mai util: „a însemna în minte" — cum spunea cineva — tot ceea ce aflăm despre copil, sau a însemna pe hîrtie?

Prof. C-ța Florescu. A-l cunoaște foarte bine pe elev nu-l scutește pe diriginte de a-și nota într-un caiet o serie de aspecte privind întreaga lui dezvoltare. Aceasta și fiindcă multe lucruri — poate concludente în anumite privințe — se uită, îi pot scăpa profesorului; dar și pentru că oricine vrea să cunoască evoluția unui elev trebuie să găsească undeva sintetizată toată această evoluție.

Se pune problema ce să notăm din cele observate în legătură cu elevul și, în general, ce să cuprindă caietul nostru în această privință. Și cînd spun aceasta mă gîndesc la faptul că unii profesori își trec în caiet fel de fel de lucruri, nu neapărat necesare. De exemplu își notează multe mărunțișuri despre purtarea și felul de a fi al elevilor și copiază chiar catalogul, cu toate rubricile și cu ceea ce cuprind ele în cazul fiecărui elev, săptămînă de săptămînă. Ce muncă grea, și cît de inutilă! Sînt alții care, dimpotrivă, se mulțumesc cu o caracterizare șablon, repetată de la elev la elev și confecționată de obicei cînd se aude că vine o inspecție. Personal, socotesc că dirigintele trebuie să-și noteze observațiile permanent și nu numai o dată pe an. Dar nu toate observațiile făcute pe parcurs, ci numai cele mai importante, mai semnificative pentru stadiul de dezvoltare al școlarului.

R. Ce probleme ridică, după dv., munca dirigintelui cu părinții?

Prof. Elena Pătrașcu, inspector metodist la secția de învățămînt a raionului Tudor Vladimirescu. Și aici trebuie să declarăm război formalismului, pentru că el se mai manifestă destul de des. Să luăm, de exemplu, consultațiile sau orele de convorbiri cu părinții pe care dirigintele le are periodic. În destul de multe cazuri acestea se reduc la comunicarea notelor pe care le-a luat elevul. Nu este suficient acest lucru — și nici întotdeauna absolut necesar, avînd în vedere că notele sînt comunicate părinților prin intermediul carnetului de elev. Mai utile și mai necesare sînt discuțiile despre ce arată — să spunem — o notă bună urmată a doua zi de una proastă, sau o anumită atitudine a elevului, ori o vorbă spusă de el. Sînt necesare și discuțiile cu un caracter teoretic, pe probleme pedagogice și de psihologie infantilă, pornite de la faptele atît de diverse ale copiilor.

R. Cineva propunea să se alcătuiască planuri tematice pentru consultațiile cu părinții, ce aveți de spus în legătură cu această propunere?

Prof. Gh. Popescu. Nu este bine să se facă astfel de planuri, deoarece ceea ce este valabil la un moment dat pentru un părinte poate să nu fie pentru altul. Pregătirea pedagogului pentru consultații este necesară și poate fi asigurată dacă el se va interesa din timp ce părinte va veni să discute cu dînsul, dacă va cunoaște bine problemele pe care copilul acestuia le pune în fața educatorului.

★

Discuția noastră ne-a convins că secțiile de învățămînt ale raioanelor din Capitală sînt preocupate de calitatea activității desfășurate de diriginți, că ele caută să cunoască temeinic această activitate, să o adîncească, pentru a descoperi adevăratele ei probleme și pentru a o putea orienta pe coordonatele care îi asigură rezultate rodnice. Foarte binevenite și s-au părut sublinierile interlocutorilor noștri cu privire la ținuta riguros științifică a conferințelor pentru pedagogi, la necesitatea stringentă ca diriginții să studieze individual, să aprofundeze tezele teoretice din domeniul pedagogiei și al psihologiei, să se cultive permanent, precum și sublinierile cu privire la caracterul și structura orei de dirigenție, a consultațiilor pentru părinți.

Preocupările și inițiativele aduse în lumină de discuția noastră cu inspectori metodiști din Capitală pot fi desigur avute în vedere în organizarea muncii pentru viitorul an școlar.

ANA COSMIN

EXPOZIȚII

Bunica mea — *Ligi Gabriel Mihai, Școala de 8 ani nr. 152 București*

În mină — *Angela Bontea, Școala medie nr. 1 Mediaș*

Pe neașteptate, parcul a fost inundat de lumină și soare. Împrospătat de belșugul ploilor, covorul verde așternut printre straturi și alei a căpătat luciri de smarald. Lujerele suple s-au înălțat mîndre expunînd soarelui bogăția și frumusețea florilor. Lacul și-a topit cenușiul în adîncuri, poleindu-și oglinda cu albastrul cerului.

De cîteva zile decorul acesta nou al Parcului Herăstrău este completat de un altul. La fel de nou, de proaspăt, de luminos și încîntător. La crearea lui și-au adus contribuția, venind cu talentul, cu gingășia, cu tinerețea, cu entuziasmul și fantezia lor, cîteva sute de copii și școlari din toate colțurile țării.

Este vorba de expoziția națională de desene a copiilor și tineretului școlar, organizată de Ministerul Învățămîntului și Comitetul Central al Uniunii Tineretului Muncitor.

Devenită tradiție în viața școlii noastre, această acțiune atrage an de an tot mai mulți copii și școlari talentați care, îndrumați și ajutați cu stăruință și grijă de profesori, pășesc cu tot mai multă siguranță și îndrăzneală să caute, să deslușească frumosul din lumea care-i înconjoară.

Adăpostită într-o clădire înconjurată de copaci umbroși, expoziția cuprinde 520 de desene, selecționate din cele peste 5 000 care i-au fost trimise.

În ziua deschiderii, parcul s-a umplut de larmă și voie bună. Pe aleea pietruită ce duce spre pavilionul „C" (locul expoziției) treceau șiruri, șiruri de școlari, primii vizitatori ai expoziției. Fiecare intra în sălile răcoroase nerăbdător, curios, dornic să cerceteze, să aprecieze ceea ce a creat colegul său din București, Baia Mare, Tîrgul Mureș, Iași sau Timișoara.

În fața fiecărui vizitator a apărut, reprezentată în sute de imagini, întreaga lume în care trăiesc ei, școlarii, cu bucuriile și frumusețile sale. Ochii încearcă să cuprindă totul dintr-o privire. Dar nu, nu se poate. Trebuie să poposească îndelung în fața fiecărui tablou, pentru că fiecare vorbește despre altceva, fiecare are o frumusețe aparte, fiecare are personalitatea sa.

În prima încăpere, pe aproape doi pereți, sînt expuse creațiile (da, da, sînt cu adevărat creații) celor mici. Vîrsta autorilor este de trei pînă la șapte ani. Pe pereții aceștia regăsești minunata lume a copilăriei: grădinița cu jucăriile sale, păpușa, ursulețul, stropitoarea și căldărușa, parculețul din fața casei, blocul înalt cu zeci de ferestre, vaporul, avionul pe care îl construiesc la grădiniță din carton sau plastilină. Cu gîndul la această lume, de care nu-i despart prea mulți ani, școlarii privesc desenele cu încîntare dar și cu aer de condescendență.

În fața unui tablou mare, în ulei, intitulat „Bunica mea", executat de elevul Ligi Gabriel Mihai (premiul I) s-au oprit doi elevi.

— Îmi place foarte mult coloritul.

— Mie expresia feței. Uite cîtă blîndețe izvorăște din priviri.

— Dar ce zici de tabloul de alături? Parcă vezi aevea totul, parcă asiști la munca entuziastă de pe un șantier de construcții.

În fiecare sală se aud comentarii, aprecieri, exclamații de entuziasm. Ca niște adevărați critici de artă obiectivi și imparțiali, școlarii se opresc în fața fiecărui desen.

— Mie mi-au plăcut mai mult portretele în creion executate de Călina Vandele.

— Recunoști peisajul acesta? Am trecut vara trecută pe aici. Este pe la Lacul Roșu.

— Vino să-ți arăt unul grozav. De fapt a și luat premiu... Reprezintă o imagine dintr-o mină.

Sînt însă și vizitatori care poposesc în fața desenelor și le privesc în tăcere. Ba se depărtează, ba se apropie, ba își schimbă unghiul de vedere. Abia la sfîrșit figura lor exprimă mulțumire, încîntare.

Pentru ca să poposești în fața fiecărui desen îți trebuie cîteva ore. Căci pe cît de numeroase sînt desenele pe atît de variate sînt temele lor, pe atît de bogată este sursa de inspirație. Micii artiști surprind în desenele lor minunatele frumuseți ale patriei, clocotul muncii din uzine și fabrici, de pe șantiere și de pe întinsele lanuri ale gospodăriilor colective, chipuri dîrze de muncitori, de țărani, mărețele construcții ale socialismului. Viața lor plină de bucurii o reprezintă prin școala nouă în care învață, prin biblioteca plină de cărți, prin imagini din excursiile la mare și la munte. Ghicești în fiecare din desenele expuse ceasuri întregi de muncă perseverentă, de migală, de căutări înfrigurate pentru a reda cît mai fidel, mai autentic realitatea. Ghicești însă privindu-le și chipul pedagogului aplecat cu grijă asupra ucenicului spre a corecta o linie, o nuanță de culoare.

Expoziția națională de desene ale copiilor și tineretului este rodul muncii, al efortului și căutărilor comune ale profesorilor și elevilor, este un omagiu adus frumuseții vieții noastre.

MONICA VERDEȘ

Am poposit zilele trecute într-o școală a fanteziei și bunului gust. Este vorba de Școala de meserii-confecții din Capitală, o clădire mare învelită în veșmînt verde de iederă. Frumosul își spune cuvîntul încă de la intrarea în grădina mare, amenajată de o mînă pricepută și harnică de gospodar, în straturi mari, rotunde, tivite cu iarbă și încărcate de trandafiri în floare.

Florile împodobesc și interiorul clădirii: pe mese, în colțuri, pe etajere. Aici însă natura nu mai are nici un amestec. Ba, era să greșesc. Are. Ea a constituit sursa de inspirație, a oferit originalul. Copiile, zecile de buchete de flori de diferite nuanțe, nu sînt mai prejos. În confecționarea petalelor gingașe, a codițelor suple, creatoarele lor, elevele școlii, s-au luat la întrecere cu natura.

La această școală își fac ucenicia peste 600 de tinere. Pornind de la „alfabetul" cusutului, ele învață, îndrumate de cadre de specialitate bine pregătite, tot ceea ce se cere de la un bun lucrător în sectorul confecțiilor.

Ca întotdeauna la sfîrșit de an școlar, și în anul acesta a fost organizată aici o expoziție cu lucrări practice ale elevelor — rod al muncii, al hărniciei lor, al grijii cu care au fost instruite și educate.

Amenajată cu gust după aceleași legi ale frumosului, expoziția cuprinde confecții pentru copii și femei. Zeci și zeci de șorțulețe, de rochițe, în fel de fel de culori, pe care sînt brodate cu migală și răbdare, flori sau ursuleți, chipuri de copii poznași, imagini din lumea copilăriei. Cu mult gust și pricepere, într-o linie simplă și plăcută sînt executate și confecțiile pentru femei: rochii ușoare de vară, elegante rochii de seară, costume, pardesie. Fantezia și-a spus și aici din plin cuvîntul. O garnitură pusă la locul ei, o cusătură sau un tighel bine executat, o cută folosită într-un loc potrivit, un accesoriu (floare, nasture, cataramă) dau modelelor o notă de originalitate, de bun gust.

Întreaga expoziție dovedește măiestrie și pricepere, calități pe care colectivul didactic le-a format și se străduiește să le dezvolte la fiecare din elevele școlii.

M. R.

Un curs pentru cadrele didactice din casele de copii

În cadrul I.P.C.D. București s-a desfășurat recent, la Sinaia, un curs central de perfecționare a cadrelor didactice din casele de copii. Cursul a avut ca temă centrală lămurirea sarcinilor ce revin acestor cadre didactice în calitatea lor dublă de educatori care continuă activitatea instructiv-educativă a școlii și de părinții chemați să creeze o atmosferă de familie socialistă grupelor de copii ce le-au fost încredințate.

S-au prezentat, cu acest prilej, lecții și consultații în legătură cu sarcinile actuale ale învățămîntului în țara noastră, cu educația ideologică-politică a elevilor, cu problemele principale ale însușirii limbii romîne și matematicii la clasele I—VIII, ale studierii limbilor străine cu ajutorul mijloacelor audio-vizuale moderne, cu îndrumarea și controlul muncii de către directorul casei de copii etc. De asemenea, s-au discutat multilateral cauzele rămînerii în urmă la învățătură a unor elevi din casele de copii și măsurile specifice de prevenire și înlăturare a acestora.

Deosebit de utilă a fost, pentru perfecționarea pregătirii cursanților, participarea la un ciclu de activități desfășurate la Casa de copii din Bușteni. La începutul anului școlar, din cei 35 de copii ai acestei case înscriși în clasa I, 19 aveau tulburări de vorbire, iar 10 erau repetenți veniți de la alte școli (deci 82,88% cazuri grele). Asistînd, în perioada de încheiere a anului școlar, la lecții, la efectuarea temelor pentru acasă, la activitățile desfășurate în timpul liber, cursanții și-au dat seama că aproape toți acești copii au învățat să citească, să scrie și să socotească la nivelul programei, că sînt activi și se comportă bine. În ce măsură a contribuit la obținerea acestor rezultate munca unită a învățătoarei și a educatoarei de la casa de copii au înțeles a doua zi, cînd au ascultat, în cadrul comisiei metodice, referatul „Activitatea comună a educatorului și învățătorului pentru prevenirea și înlăturarea rămînerii în urmă la învățătură în clasa I". Cu acest prilej s-a prezentat vorbirea copiilor la începutul anului, înregistrată pe bandă de magnetofon de specialiști ai I.P.C.D. București, s-a arătat ce deficiențe de vorbire îi caracterizau pe aceștia (cazuri de pararotacism, de dislalie polimorfă, de sigmatism etc.), ca și măsurile luate pentru corectarea acestor deficiențe, pentru folosirea specifică a metodei fonetice analitico-sintetice. A fost audiată apoi o înregistrare făcută după 6 luni de corectare asiduă a vorbirii, care i-a convins pe participanții la curs, alături de lecțiile la care asistaseră anterior, de ce forță dispun învățătorul și educatorul casei de copii dacă lucrează unit, pe baza unei concepții științifice asupra muncii educative.

În discutarea temei „Educarea atitudinii comuniste față de muncă", atenția participanților la curs a fost orientată în special asupra colaborării dintre educator și diriginte pentru a asigura înțelegerea conștientă de către copii a importanței muncii, a formării deprinderilor și obișnuințelor de muncă. Concluziile trase după discutarea acestei teme, ilustrate cu o serie de grafice, au scos în evidență faptul că sublinierea în fața copiilor a însemnătății muncii de învățătură și a semnificației sale sociale a determinat creșterea ritmică a numărului de elevi buni și foarte buni, apariția unor clase fără repetenți și fără corijenți.

Între problemele discutate la curs, necesitatea de a crea în casele de copii o atmosferă de familie socialistă a ocupat un loc de seamă. A fost prezentată pe larg experiența pozitivă dobîndită în această direcție la unele case de copii, stăruindu-se îndeosebi asupra realizărilor de la Casa de copii din Prundul Bîrgăului. S-a arătat astfel că, datorită chibzuirii atente a sarcinilor și obiectivelor pe care le pune în fața copiilor și datorită grijii de a pune de acord planul propriu cu planul dirigintelui, educatorul copiilor din clasa a VI-a „E" de la Casa de copii din Prundul Bîrgăului a reușit să se apropie foarte mult de cei în mijlocul cărora lucrează. Aici s-au amenajat un colț cu jocuri atrăgătoare și un colț al cercului de filatelie, s-au pus la dispoziția copiilor materiale de traforaj, păpuși etc. Educatorul spune tuturor copiilor pe numele mic, poartă cu ei discuții apropiate, le deschide orizontul spre probleme noi, interesante, veghează zilnic asupra comportării lor.

Un accent deosebit s-a pus în cadrul cursului și pe munca din casele de copii preșcolari, discutîndu-se amplu o serie de probleme privitoare la pregătirea acestor copii pentru școală.

Cursul s-a încheiat cu o sesiune de referate care a contribuit la lărgirea schimbului de experiență privind munca în casele de copii. Au fost prezentate cu acest prilej interesante lucrări cu caracter metodic, ca de pildă „Munca independentă a elevilor din clasele V-VII în cadrul predării matematicii" (Casa de copii din Beiuș), „Metode și procedee folosite în asigurarea eficienței lecțiilor și orelor de meditație", „Importanța instructiv-educativă a excursiei" și „Munca în cercul tinerilor naturaliști" (Buzău), „Predarea aritmeticii la clasa I" (Prundul Bîrgăului). Particularitățile dezvoltării procesului de cunoaștere la copiii de 3—4 ani (Sibiu) etc. Cu mult interes au fost primite o serie de referate cu pronunțat caracter de cercetare științifică — „Dezvoltarea spiritului de investigație al elevilor în cadrul cercului de împăiere a animalelor (Prundul Bîrgăului), „Pregătirea lecțiilor pentru acasă în ziua predării" (Cluj), „Înlăturarea greșelilor în scrierea copiilor din clasa a II-a" (Sibiu), „Contribuția cercului literar la educația estetică a elevilor" (Casa de copii nr. 2 București) etc.

Sesiunea de referate a fost însoțită de o expoziție care a cuprins peste 1 000 de piese. S-au distins dioramele prezentate de cercul de împăiere din Prundul Bîrgăului, materialele lucrate de cercurile de radio-emisiune și electrotehnică ale Casei de copii din Piatra Neamț, de cercul de gospodărie din Buzău, de numeroase cercuri „mîini îndemînatice" și cercuri „foto" (Constanța, București, Lugoj, Brăila).

IOANA IONESCU

La o repetiție a orchestrei elevilor de la Casa de copii din Buzău

Din presa de peste hotare

Tinerii cosmonauți

Succesele cosmonauților au îndemnat 130 de copii din Leningrad să se pregătească sistematic pentru a porni și ei cîndva să cucerească cosmosul. Sub prezidența de onoare a lui I. Gagarin, primul cosmonaut, și cu ajutorul unor aviatori, astronomi, fizicieni, matematicieni, medici și atleți, ei au fondat un club a cărui faimă a trecut cu mult de limitele orașului lor.

Programul clubului este foarte variat: pentru cei mai tineri membri, în vîrstă de 12 ani, se organizează cursuri de fizică și matematică, expuneri asupra celor mai noi realizări în domeniul zborurilor spațiale, ca și studiul boltei cerești cu ajutorul telescopului. Elevii mai mari participă, pe lîngă cursurile teoretice, la exerciții practice: sărituri catapultate, „zboruri de antrenament" pe modele de avioane cu reacție etc.

Numeroși membri ai clubului au absolvit cursurile de pregătire organizate în cadrul acestuia. Desigur, nu vor deveni cu toții cosmonauți. Dar toți, fără excepție, și-au ales profesiuni legate strîns de cercetările spațiale — unii vor urma cursurile școlilor de zbor, alții vor studia matematica, fizica și astronomia la Universitatea din Leningrad.

Împotriva analfabetismului

O mie de tineri bolivieni participă în prezent la o mare campanie împotriva analfabetismului, inițiată de Confederația universitară boliviană. Încă în 1961, 400 de studenți bolivieni au organizat cursuri de alfabetizare în regiunile rurale. Circa 1 500 de adulți au putut învăța astfel să citească și să scrie.

Studiul comparativ al manualelor de geografie

Sub auspiciile U.N.E.S.C.O. are loc în prezent un studiu comparativ al manualelor școlare de geografie din țările Europei și Americii latine. În cadrul acestui studiu, cinci țări europene — Danemarca, Spania, Franța, Polonia și R.F.G. — au trimis manualele utilizate în școlile respective specialiștilor din patru țări ale Americii latine: Argentina, Brazilia, Chile și Mexic. La rîndul lor, țările latino-americane vor trimite specialiștilor din cele cinci țări europene manualele de geografie folosite în propriile lor școli. Rezultatele acestui studiu comparativ vor face obiectul unui raport prezentat la adunarea editorilor de manuale școlare, convocată în cadrul activității U.N.E.S.C.O. pentru aprecierea reciprocă a valorilor culturale din orient și occident.

O școală pentru ocrotirea naturii

Parcul național de la Albion Hills (Canada), situat la 25 km. spre vest de Toronto, este cunoscut pentru diversitatea florei și faunei sale. Colinele lui nisipoase, puțin favorabile culturilor, pădurile sale dese constituie un adevărat laborator în aer liber. În aceste locuri sălbatice au creat recent serviciile canadiene de ape și păduri prima școală de ocrotire a naturii și de studiere a resurselor naturale.

Grupe de elevi ai liceelor canadiene petrec cîte o săptămînă sau două la această școală pentru a urma cursuri de istorie naturală și a se iniția asupra măsurilor de ocrotire a naturii. La dispoziția elevilor se află personalul parcului național, asistat de studenți.

Stadiul de dezvoltare a învățămîntului audio-vizual

Sub acest titlu, U.N.E.S.CO. a reunit, într-o broșură de 60 de pagini, o serie de articole care ilustrează noile orientări ale teoriei și practicii folosirii materialului didactic audio-vizual și ale aplicării lor în învățămînt. Patru articole, semnate de Paul Heimann, Charles F. Hoban, Henri Dieuzeide și Michel Tardy, trec în revistă diferite probleme tehnice, psihologice și pedagogice ale folosirii filmului și televiziunii în învățămînt. Mabel A.L. Schulthorp și John W. Blyth dezbat probleme referitoare la laboratorul lingvistic și la „mașina de învățat". Broșura cuprinde de asemenea trei expuneri de ansamblu asupra televiziunii școlare în Anglia, U.R.S.S. și Japonia.

Încheierea concursului de literatură pentru elevi

De curînd s-a încheiat la București faza republicană a tradiționalului concurs de literatură romînă, organizat în rîndurile elevilor de Societatea de științe istorice și filologice în colaborare cu Ministerul Învățămîntului și Comitetul Central al U.T.M. Concursul, la care au participat mii de elevi ai școlilor medii, pedagogice și profesionale din întreaga țară, a prilejuit o largă trecere în revistă a cunoștințelor dobîndite de ei în lecțiile de literatură romînă, a posibilității lor de a valorifica creator aceste cunoștințe. Marea majoritate a participanților la concurs au dovedit o foarte bună pregătire, rezultat al competenței și priceperii cu care au fost îndrumați în școală. În tratarea subiectelor — închinate îndeosebi celei de a XX-a aniversări a eliberării patriei și operei Luceafărului poeziei romînești, Mihai Eminescu — elevii au vădit o profundă cunoaștere a problemelor de istoria literaturii romîne și de teoria literaturii, capacitatea de a le prezenta într-un chip propriu, original, de a le trata într-o formă îngrijită, interesantă.

Toate aceste calități au fost subliniate, în cuvîntul rostit la festivitatea închiderii concursului, de către acad. Petre Constantinescu-Iași, președintele Societății de științe istorice și filologice din R.P. Romînă, care i-a felicitat pe elevi și profesori pentru succesele dobîndite în munca școlară. Elevii și profesorii au fost de asemenea felicitați de reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului și ai C.C. al U.T.M.

În încheierea festivității s-au înmînat 34 de premii și mențiuni. Premiul I a fost acordat elevilor Ion Peleanu din clasa a VIII-a a Școlii medii nr. 22 „Gh. Lazăr" din București, Monica Dumitrescu din clasa a IX-a a Școlii medii nr. 3 din Craiova și Rodica Popescu, din clasa a IX-a a Școlii medii nr. 1 din Buzău.

DE LA MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

În legătură cu desfășurarea cursurilor de perfecționare care se vor organiza pe plan central, regional și interregional, precum și cu examenele pentru gradul definitiv, se fac următoarele precizări:

I. — Pentru sprijinirea cadrelor didactice înscrise la examenele de grade, cursurile se organizează după cum urmează:

a) pentru educatoarele din grădinițele cu orar normal înscrise la examenul de definitivat și gradul II, în perioada 25 iunie — 15 iulie a. c. vor avea loc cursuri la institutele interregionale de perfecționare din București, Iași, Brașov, Cluj și Timișoara;

b) pentru învățătorii înscriși la examenul de definitivat, precum și pentru cei înscriși la gradul II, cursurile vor avea loc la regiuni, în perioada 25 iunie — 15 iulie a. c.;

c) pentru profesorii înscriși la examenul de definitivat și de gradul II, între 2 iulie — 21 iulie a. c. la institutele de perfecționare a cadrelor didactice.

II. — Examenele de definitivat pentru educatoare și învățători vor avea loc între 18 — 26 iulie a. c. în centrele unde s-au desfășurat cursurile, **iar pentru profesori între 23 iulie — 31 iulie a. c.** la institutele de perfecționare.

Probele scrise se vor da după cum urmează:

— Limba și literatura romînă — pentru învățători și educatoare, în ziua de 18 iulie orele 9;

— Matematica — pentru învățători, în ziua de 19 iulie orele 9;

— Limba maternă — pentru învățătorii și educatoarele din școli cu limbi de predare ale minorităților naționale, în ziua de 20 iulie orele 9;

— Lucrările scrise la toate specialitățile — pentru profesori, în ziua de 24 iulie orele 9.

III. — Cursurile de perfecționare pe plan central, interregional și regional, se vor desfășura astfel:

1. Cursurile centrale.

a) cursul cu profesorii care predau economia politică și socialismul științific în școlile medii de cultură generală, profesionale și tehnice, se va desfășura la Cîmpulung Muscel, în localul școlii pedagogice, între 2 iulie — 12 iulie;

b) cursurile cu responsabilii cercurilor pedagogice și cu profesorii care predau limba romînă, limba rusă, limba germană, limba franceză și limba engleză în școlile de cultură generală se vor desfășura la Predeal, în localul Complexului școlar preventorial, în perioadele: 15 iulie — 29 iulie limba romînă, și 13 iulie — 2 august limbile străine;

c) cursurile cu profesorii din școlile speciale și cele cu maiștrii din școlile speciale (de hipoacuzici), se vor desfășura în București, între 15 iunie — 29 iunie.

2. Cursuri interregionale.

Cursurile cu responsabilii cercurilor pedagogice ale educatoarelor se vor desfășura între 25 iunie — 8 iulie, la institutele de perfecționare din București, Iași, Cluj, Timișoara, Brașov.

3. Cursuri regionale.

a) Cursurile pentru cadrele didactice care predau obiectul „Agricultura" se vor desfășura la nivelul regiunilor, în perioada 2 VII — 23 VII;

b) Cursurile cu responsabilii cercurilor pedagogice ale învățătorilor se vor desfășura la fiecare regiune, între 25 iunie — 8 iulie.

Orice alte informații — cu privire la centrele în care se vor desfășura cursurile, la condițiile de cazare, hrană etc. — vor fi primite de cei interesați, prin secțiile de învățămînt regionale și prin institutele de perfecționare a cadrelor didactice.

Răspundem cititorilor

O întîmplare cu tîlc

Un grup de cadre didactice din comuna Arbore, raionul Rădăuți, ne semnalează următoarea situație: un profesor voind să participe la o lecție în cadrul interasistențelor — a fost refuzat, și încă în fața clasei, de către colegul care urma să țină ora. De asemenea, se relatează că unul din profesori nu a voit să părăsească clasa cînd i s-a refuzat asistența la lecție și atunci colegul și-a luat elevii și a trecut în altă încăpere unde și-a văzut liniștit de oră.

Este regretabil că sînt pedagogi care fac să se petreacă asemenea lucruri, și încă în fața clasei. Ele denotă, pe de o parte, o proastă organizare a muncii metodice și o lipsă de răspundere a profesorilor pentru educația pe care sînt chemați să o dea elevilor în primul rînd prin exemplul personal.

Se știe că interasistențele sînt puse la îndemîna cadrelor didactice pentru a le da prilejul să învețe unii din experiența celorlalți. Ele nu se pot face la inspirația fiecăruia, ci trebuie stabilite și organizate de către comisia metodică de așa manieră, încît profesorii mai noi la catedră sau cu rezultate mai slabe în folosirea uneia sau alteia dintre metodele muncii instructiv - educative să asiste la lecțiile profesorilor cu experiență valoroasă, care folosesc cu bune rezultate metodele respective și reușesc să-și pregătească bine elevii. Comisia metodică organizează asistențe reciproce la ore și între cadrele didactice cu rezultate deopotrivă de bune, deoarece fiecare din acestea mai pot găsi ceva de preluat din experiența celorlalți.

Este bine ca interasistențele să se planifice numai acolo și atît cît este nevoie, pentru a nu crea obligații în plus cadrelor didactice și pentru a nu tulbura prea des lecțiile prin prezența unor persoane străine în clasă.

Planul interasistențelor este aprobat în ultima instanță de către director, căruia îi revine sarcina de a-l îmbunătăți întrucît cunoaște cel mai bine meritele și realizările, ca și defecțiunile muncii tuturor profesorilor din școala lui. În felul acesta planul devine un document în care nu se pot face modificări decît cu aprobarea conducătorului școlii și pe care este obligat să-l respecte fiecare învățător și profesor. În afara lui, la ore nu pot asista decît directorul și inspectorii, profesorul fiind liber să refuze vizitele oricărui alt coleg. Bineînțeles, nu în fața copiilor, ci în cancelarie, căci acolo vizitatorul trebuie să-și anunțe asistența și să discute ce este de discutat în legătură cu ea.

De aici încep greșelile de ordin pedagogic în cazul relatat de profesorii din comuna Arbore. Unul intră-n oră peste voința profesorului care o ține. Ce l-a îndemnat să rîște o ripostă în fața elevilor? Altul se încăpățînează să nu-l primească, servind copiilor o mostră de „stimă" față de colegi. Și împreună le-au dat școlarilor un model viu de... conflict între pedagogi! Este limpede pentru oricine cît de mult s-au compromis amîndoi.

Asemenea lucruri se petrec acolo unde comisiile metodice și directorii de școală nu organizează interasistențele în funcție de ceea ce recomandă munca la catedră a fiecărui învățător și profesor. Și — de ce n-am spune-o? — acolo unde cadrele didactice ar trebui să mai pună mîna pe cărțile de pedagogie...

S. P.

BIBLIOGRAFIE

A apărut „Revista de pedagogie" nr. 4, aprilie, 1964.

În sumar:

Studii și cercetări

Clara Georgeta Chiosa: Concepții și metode noi în predarea limbilor străine.

Dumitru Salade: Orientarea profesională a elevilor din clasa a XI-a.

Anastasia Turovțev și Maricica Chișu: Activizarea elevilor în procesul de învățămînt prin munca independentă.

Marin Călin și Ion Florea: Cu privire la baza teoretică a didacticii științifice.

Isidor Cremer: Din istoricul dezbaterii temei predării pe specialități la clasele mici, în țara noastră.

Consultații — Discuții

Virgil Radulian: Despre munca dirigintelui pentru îmbunătățirea situației la învățătură a elevilor.

Paul V. Grigoriu: Sugestii privind pregătirea la istorie pentru examenul de maturitate.

Arcadie Szanto: Contribuții metodice privind predarea lecțiilor de fizică.

Magdalena Ursu: Din experiența predării muzicii în clasele I—II ale școlii de 8 ani.

Aurel Vițu: Formarea deprinderilor profesionale la elevii orbi.

Critică și Bibliografie

Valdemar Popa: N. K. Krupskaia — „Lenin și partidul".

Constanța Sorik: Ștefania Alexandrescu — „Să le dezvoltăm celor mici dragostea pentru carte".

S. Marcus și I. Minzat: — Ursula Schiopu — „Curs de psihologia copilului".

CONCURS

Institutul politehnic din Iași anunță ocuparea prin concurs a postului de asistent cu normă de cercetare științifică, poziția 9 din statul de funcțiuni, la catedra de motoare termice de la Facultatea de mecanică.

Cererile de înscriere se vor înainta, în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunț la rectoratul Institutului politehnic din Iași, Calea 23 August nr. 11, însoțite de următoarele acte:

— copie legalizată de pe actele de studii;

— lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar

— certificatul de caracterizare a activității profesionale și obștești a candidatului eliberat de instituția (întreprinderea) la care acesta își are funcția de bază sau recomandarea șefului de catedră, în cazul cînd candidatul funcționează în învățămînt;

— certificatul de vechime în muncă, eliberat de unitatea în care lucrează;

— memoriul de activitate didactică-științifică, semnat de candidat;

— autobiografia

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.

40132